

Wielsbeke - Kasteeldreef

oktober 2021

L. MALFLIET, N. HEYNSSSENS & J. HOORNE

DL&H-archeologienota

Colofon

Project
Wielsbeke Kasteeldreef
Archeologienota

Auteurs: Lisa Malfliet, Nele Heynssens & Johan Hoorne

Erkend Archeoloog:
De Logi & Hoorne bv
OE/ERK/Archeoloog/2015/00052
Canadezenlaan 1A
9991 Adegem
BTW BE 0845.028.465 RPR Gent
www.dl-h.be

DL&H-archeologienota
© 2021 – De Logi & Hoorne bv

Niets uit deze publicatie mag vermenigvuldigd worden, opgeslagen in geautomatiseerde gegevensbestanden en/of openbaar gemaakt worden onder enige vorm of wijze ook (digitaal, mechanisch, door fotokopie) zonder toestemming van De Logi & Hoorne bv

Inhoud

Abstract	5
HOOFDSTUK 1: BUREAUONDERZOEK	5
1. Beschrijvend gedeelte	5
1.1. Administratieve gegevens	5
1.2. Onderzoekskader	5
1.2.1. Geplande werken en bodemingrepen	5
1.2.2. Criteria voor opmaken archeologienota	7
1.3. Onderzoeksopdracht	7
1.3.1. Vraagstelling	7
1.3.2. Randvoorwaarden	7
1.4. Onderzoeksstrategie en -methode	9
2. Assessmentrapport	9
2.1. Methoden, technieken en criteria	9
2.2. Assessment van het onderzochte gebied	10
2.2.1. Landschappelijke ligging	10
2.2.1.1. Ligging	10
2.2.1.2. Geologie	10
2.2.1.3. Aardkunde	10
2.2.1.4. Topografie	14
2.2.1.5. Bodemgebruik	14
2.2.1.6. Synthese	14
2.2.2. Archeologische voorkennis en historisch kader	14
2.2.2.1. Historisch kader	14
2.2.2.2. Archeologische voorkennis	20
2.2.3. Datering en interpretatie van het onderzochte gebied	22
2.2.4. Verwachting ten aanzien van archeologisch erfgoed	22
2.2.5. Synthese	23
2.2.6. Afweging noodzaak en motivering verder onderzoek	23
2.2.7. Samenvatting onderzoek	24
HOOFDSTUK 2: BIBLIOGRAFIE EN BIJLAGEN	25
1. Bibliografie	25
DEEL 2: PROGRAMMA VAN MAATREGELEN	27
1. Gemotiveerd advies voor het al dan niet moeten nemen van maatregelen	27
1.1. Volledigheid uitgevoerde onderzoek	27
1.2. Randvoorwaarden	27
2. Programma van maatregelen voor uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem	27
2.1. Administratieve gegevens	27
2.2. Vraagstelling en onderzoeksdoelen in uitgesteld traject	27
2.3. Onderzoeksstrategie en -methode	28
2.3.1. Landschappelijk bodemonderzoek	28
2.3.1.1. Vraagstelling en onderzoeksdoelen	28
2.3.1.2. Onderzoeksstrategie en -methode	28
2.3.1.3. Onderzoekstechnieken	29
2.3.1.4. Voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk	29

2.3.2. Verkennend archeologisch booronderzoek	29
2.3.2.1. Vraagstelling en onderzoeksdoelen	29
2.3.2.2. Onderzoeksstrategie en -methode	30
2.3.2.3. Onderzoekstechnieken	30
2.3.2.4. Voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk	30
2.3.3. Waarderend archeologisch booronderzoek	30
2.3.3.1. Vraagstelling en onderzoeksdoelen	30
2.3.3.2. Onderzoeksstrategie en –methode	30
2.3.3.3. Onderzoekstechnieken	30
2.3.3.4. Voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk	31
2.3.4. Proefputten in functie van prehistorische artefactensites	31
2.3.4.1. Vraagstelling en onderzoeksdoelen	31
2.3.4.2. Onderzoeksstrategie en –methode	31
2.3.4.3. Onderzoekstechnieken	31
2.3.4.4. Voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk	31
2.3.5. Proefsleuvenonderzoek	31
2.3.5.1. Motivering	31
2.3.5.2. Vraagstelling	32
2.3.5.3. Criteria	33
2.3.5.4. Onderzoekstechnieken	33
2.3.5.5. Voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk	34

DEEL 1: VERSLAG VAN RESULTATEN

Abstract

De initiatiefnemer wenst een terrein van 8541m² groot aan de Kasteeldreef in Wielsbeke te verkavelen. Bij de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden moet een archeologienota worden gevoegd. Deze bouwwerken zullen een negatieve impact hebben op het mogelijk aanwezige bodemarchief.

Voor het opstellen van deze archeologienota is enkel een bureauonderzoek uitgevoerd. Daarbij zijn beschikbare bronnen en kaarten geraadpleegd: geografische gegevens, historische kaarten, luchtfoto's, toponiemen en de gekende archeologische vindplaatsen in de omgeving. Deze studie wijst erop dat binnen het plangebied een behoorlijk potentieel is voor het aantreffen van archeologische vindplaatsen.

Om te bepalen of er daadwerkelijk archeologische restanten in de bodem bewaard zijn of niet, is echter meer onderzoek nodig. Er worden een landschappelijke bodemonderzoek, indien nodig gevolgd door verkennende en waarderende archeologische boringen en eventueel een proefputtenonderzoek met het oog op steentijdsites, en een proefsleuvenonderzoek geadviseerd in uitgesteld traject.

HOOFDSTUK 1: BUREAUONDERZOEK

1. Beschrijvend gedeelte

1.1. Administratieve gegevens

Projectcode:	2021J144
Sitecode:	WIE-KAS-21
Nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan:	Niet van toepassing
Erkende archeoloog:	De Logi & Hoorne bv OE/ERK/Archeoloog/2015/00052
Locatie projectgebied:	Wielsbeke, omsloten door de Kasteeldreef en de Rijksweg
Bounding box (Lambert72):	Punt 1: min. X: 80195,6; max. Y: 177834,0 Punt 2: max. X: 80353,6; min. Y: 178015,5
Kadaster:	Wielsbeke, Afdeling 1, Sectie C: 138N5 & 138M5 (partim)
Oppervlakte projectgebied:	8541m ²
Oppervlakte percelen:	9748m ²
Termijn bureauonderzoek:	12 oktober t.e.m. 14 oktober 2021
Betrokken actoren en specialisten:	Lisa Malfliet (assistent archeoloog) Nele Heynssens (erkend archeoloog) Johan Hoorne (redactie, zaakvoerder erkend archeoloog)
Wetenschappelijke advisering:	Niet van toepassing
Kadasterkaart:	Figuur 1
Topografische kaart:	Figuur 2

1.2. Onderzoekskader

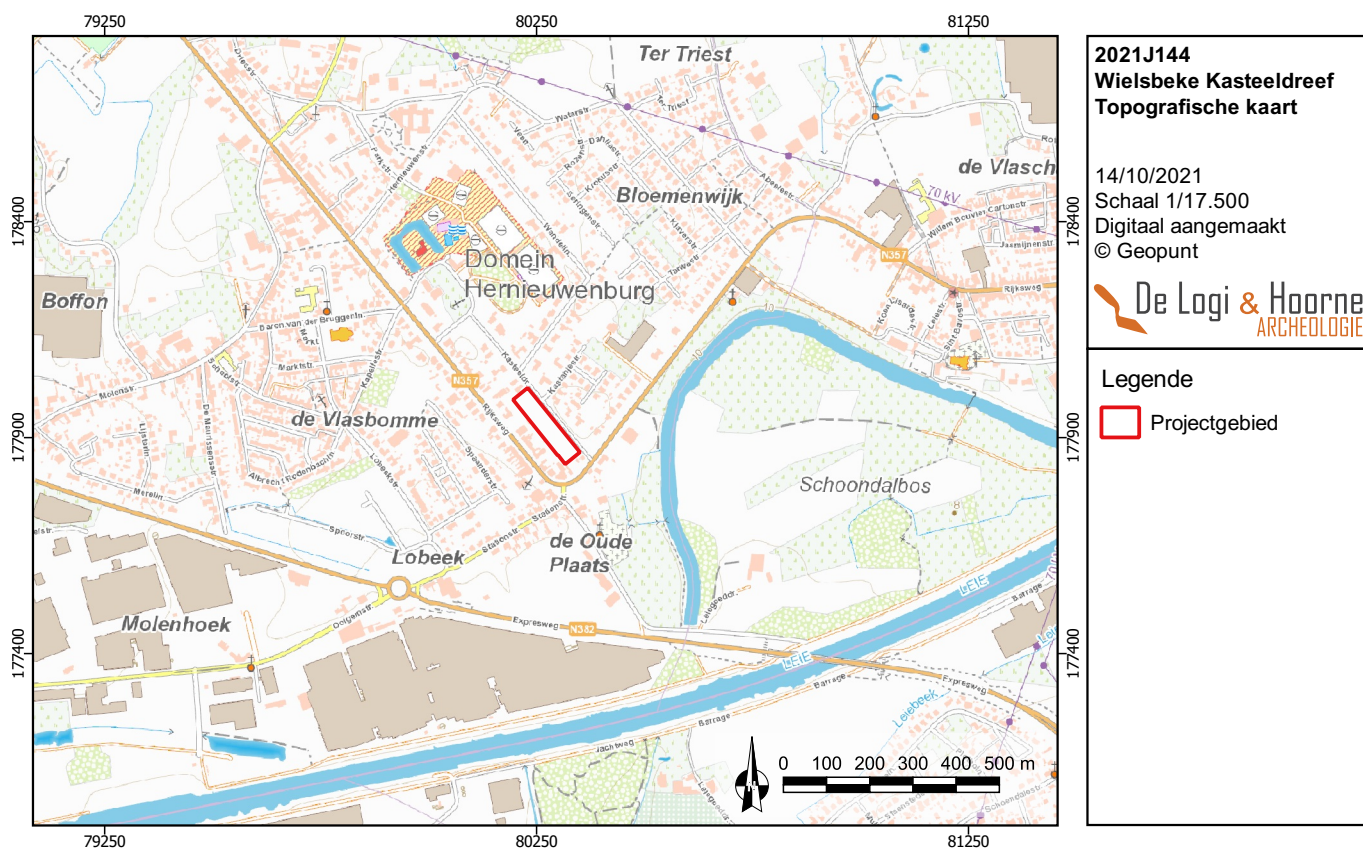
1.2.1. Geplande werken en bodemingrepen

De initiatiefnemer wenst een terrein van 8541m² aan de Kasteeldreef in Wielsbeke te verkavelen. Het betreft kadastraal de percelen 138N5 en 138M5 (partim) van Afdeling 1, Sectie C in Wielsbeke. Het verkavelingsplan omvat de opdeling van het terrein in 9 loten. De verschillende loten meten 20m tot 25m in breedte en 43,62m tot 44,96m in lengte. De oppervlaktes van de loten variëren bijgevolg van 883m² tot 1121m². Lot B, het zuidoostelijke deel van perceel 138M5 wordt niet opgenomen in het verkavelingsplan.

Figuur 1: Projectgebied op de kadasterkaart (© Geopunt)

Figuur 2: Plangebied op een topografische kaart (© Geopunt)

De bouwzone werd binnen elk lot ingepland rekening houdend met enkele stedenbouwkundige bouwvoorschriften bepaald in een gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (RUP Hernieuwenburg). Een onverharde berm met bomen van zo'n 4,5m breed scheidt de betrokken percelen van de Kasteeldreef. De bouwlijn bevindt zich op minimaal 6m en maximaal 10m van deze berm. In de zone tussen de bouwlijn en de berm kunnen bomen en struiken worden aangeplant aan de voorzijde van de nieuwe gebouwen. Ten zuidwesten van de bouwzones wordt telkens minimaal 15m behouden tot de aangrenzende percelen. De bouwzones worden telkens ingepland op een zijdelingse afstand van minimaal 4m van bestaande en nieuwe perceelgrenzen. De bouwdiepte bedraagt maximaal 20m.

Aangezien de geplande ingrepen een verkaveling betreffen mag uitgegaan worden van een maximale verstoring van het potentieel aanwezige bodemarchief. Hiervoor zijn niet enkel de funderingen van de geplande gebouwen verantwoordelijk, maar ook het te verwachten werfverkeer, de aanleg van nutsleidingen, allerhande putten, rioleringen, opritten, groenzones,... Hierbij wordt ook rekening gehouden met toekomstige ingrepen in de individuele kavels, zoals tuinaanleg, uitgraven van vijvers en dergelijke.

1.2.2. Criteria voor opmaken archeologienota

De initiatiefnemer wenst een terrein van 8541m² groot aan de Kasteeldreef in Wielsbeke te verkavelen. Hiervoor dient hij een omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden aan te vragen. Het plangebied bevindt zich niet in een gebied waar geen archeologisch erfgoed te verwachten is, noch in een beschermde archeologische site of vastgestelde archeologische zone. De percelen binnen het projectgebied hebben een oppervlakte die groter is dan 3000m². Volgens artikel 5.4.2. van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 moet bij de vergunningsaanvraag een archeologienota waarvan akte is genomen gevoegd worden. Deze archeologienota is het resultaat van een volledig afgerond archeologisch vooronderzoek. De eerste fase binnen dit traject is een bureauonderzoek.

1.3. Onderzoeksoopdracht

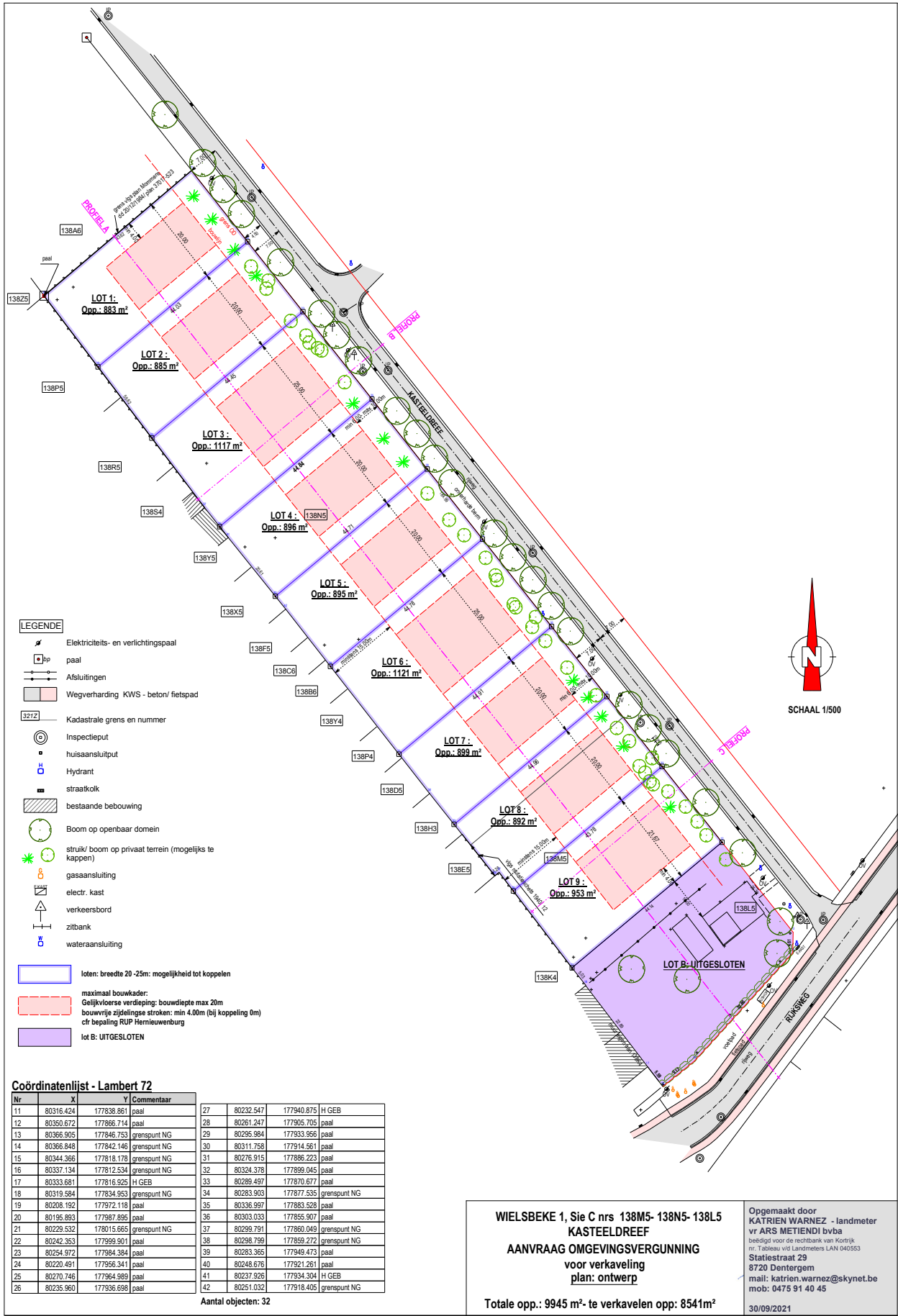
1.3.1. Vraagstelling

Dit bureauonderzoek heeft als doel het archeologisch potentieel van het projectgebied van 8541m² groot langs de Kasteeldreef in Wielsbeke door middel van historische bronnen en kaartmateriaal in te schatten. Op basis van deze bronnen moet afgewogen kunnen worden of verdere maatregelen in het kader van het archeologisch vooronderzoek nodig zijn, en welke deze zijn. Uiteindelijk moet dit bijdragen aan de finale afweging of voor een (deel van) het projectgebied al dan niet verdergezet onderzoek in de vorm van een archeologische opgraving noodzakelijk is, en of er mogelijkheden tot behoud *in situ* bestaan, en wat hiervoor de voorwaarden en vereisten zijn. Een dergelijke inschatting kan gebeuren na het beantwoorden van de volgende onderzoeksvragen:

- Wat is de landschappelijke ligging van het plangebied en welke invloed heeft dit op het archeologisch potentieel van het terrein?
- Welke evolutie kende het landgebruik en welke invloed heeft dit gebruik op de bewaring van het potentieel aanwezige archeologisch erfgoed?
- Zijn er indicaties voor de aanwezigheid van één of meerdere archeologische sites? Wat is de aard, datering en bewaring?
- Wat is het archeologisch potentieel van het projectgebied?
- Welke impact hebben de geplande werken op het archeologisch bodemarchief?
- Wat is het wetenschappelijk kennispotentieel van een eventueel aanwezige archeologische site op lokaal, regionaal en op Vlaams niveau?

1.3.2. Randvoorwaarden

Voor het bureauonderzoek wordt enkel gebruik gemaakt van toegankelijke en beschikbare bestaande bronnen.

Figuur 3: Verkavelingsplan (© Ars Metiendi bvba)

1.4. Onderzoeksstrategie en -methode

Dit bureauonderzoek moet, op basis van de literaire en cartografische bronnen, leiden tot een gemotiveerd advies of, en welke, maatregelen van verder vooronderzoek (met of zonder ingreep in de bodem) op het projectgebied noodzakelijk zijn.

Voor de uitvoering van het bureauonderzoek werd de bestaande literatuur over het projectgebied en de omgeving doorgenomen. Daarnaast zijn zowel de aardkundige als de historische cartografische bronnen geraadpleegd en zijn online beschikbare georeferende kaarten onderzocht. Deze gegevens leveren een inzicht in de gekende geomorfologie, bewoningsgeschiedenis, landschapshistoriek en -genese van het plangebied op.

Gegevens over aardkunde en geologie zijn geraadpleegd via de webservices van DOV Vlaanderen. Hoogtemodellen, orthografische foto's, historische kaarten en de bodemerosiekaart werden nagegaan via de webservices van Geopunt. De topografische kaart is via de website van het NGI geconsulteerd. Gegevens over de gekende erfgoedwaarde van het projectgebied werden geraadpleegd via het geoportaal en de Centrale Archeologische Inventaris. Een bestand met de afbakening van het projectgebied en de verschillende percelen, alsook de te realiseren plannen werd ter beschikking gesteld door de opdrachtgever. Alle digitale — en waar mogelijk ook analoge — onderzoeksdocumenten zijn binnen een GIS-omgeving geïntegreerd, vergeleken en bestudeerd.

Het aardkundige luik van het bureauonderzoek werd uitgevoerd door Lisa Malfliet. Het meest relevante kaartmateriaal is onderzocht om de interpretatie van het gebied staven. Dit betreft voornamelijk de tertiair en quartair geologische kaart, de bodemkaart en het digitaal hoogtemodel. Aanvullend werd gebruik gemaakt van het boek 'Geologie van Vlaanderen' (BORREMANS 2015). Tijdens het bureauonderzoek is een analyse gemaakt van de bodemsoorten en hun verwachtingsgebied. Daarnaast werd onderzocht waar mogelijk afgedekte bodems, podzolen en/of restanten uit de prehistorie of jongere periodes kunnen verwacht worden.

Het historische luik omvatte van het onderzoek, dat de studie van de Villaretk kaart (1745-1748), de kaart van Ferraris (1777), de Atlas der Buurtwegen (circa 1840), de Poppkaart (1842-1879) en de topografische kaart Vandermaelen (1846-1854). Op basis van dit kaartmateriaal kan het landgebruik vanaf de tweede helft van de 18de eeuw vastgesteld worden en de eventuele gevolgen ervan op het archeologisch bodemarchief ingeschat worden. Het gekende erfgoed en archeologisch onderzoek van het onderzoeksgebied en zijn omgeving werd via het Geoportaal Onroerend Erfgoed en de Centrale Archeologische Inventaris opgezocht. Deze gegevens werden aangevuld met informatie afkomstig uit archeologische en historische literatuur. Daarnaast is gebruik gemaakt van bronnen over de lokale toponymie en geschiedenis. Het onderzoek op basis van historisch en cartografisch materiaal leverde geen indicaties op voor enige wijziging in het grondgebruik vanaf het midden van de 18de eeuw. De keuze van de bronnen is gebaseerd op graad van relevantie en toegankelijkheid en zijn opgelijst in de bibliografie. Lisa Malfliet bundelde alle data in GIS en vatte de gegevens samen in deze archeologienota

2. Assessmentrapport

2.1. Methoden, technieken en criteria

Dit assessmentrapport omvat alle informatie afkomstig uit het bureauonderzoek: dit zijn al de relevante gegevens die over het projectgebied verzameld kunnen worden uit toegankelijke literatuur en kaartmateriaal en bijdragen tot het gefundeerd inschatten van het archeologisch potentieel van het plangebied. Om dit laatste te bereiken worden de verzamelde gegevens met elkaar vergeleken, geconfronteerd en samengelegd. Vanuit deze assessment van het plangebied moet een goede motivering mogelijk zijn over de noodzaak en het nut van al dan niet verder te nemen maatregelen.

Een waardevol assessment van het archeologisch potentieel van een projectgebied op basis van een bureauonderzoek is enkel mogelijk indien de bronnen voldoende en afdoende relevante gegevens opleveren. Bij afwezigheid of onvoldoende data zijn bijkomende maatregelen nodig om tot een correcte inschatting voor het projectgebied te komen.

2.2. Assessment van het onderzochte gebied

2.2.1. Landschappelijke ligging

In dit onderdeel van het assessmentrapport wordt het projectgebied ruimtelijk gesitueerd met aandacht voor zijn topografische en landschappelijke inplanting, en zijn bodemkundige, geologische en geomorfologische eigenschappen.

2.2.1.1. LIGGING

Het projectgebied van 8471m² groot bevindt zich ten zuidoosten van het centrum van de gemeente Wielsbeke (West-Vlaanderen) op slechts 420m ten westen van de Sint-Laurentiuskerk. Het projectgebied betreft een rechthoekig, noordwest-zuidoost-georiënteerd terrein met een lengte van 192m en een breedte van 44m. Kadastraal betreft het percelen 138N5 en 138M5 (partim) van Afdeling 1, Sectie C in Wielsbeke. In het noordoosten wordt het terrein begrensd door de Kasteeldreef, en in het zuidoosten, zuiden en zuidwesten door de Rijksweg. In het noordwesten grenst het onderzoeksgebied aan het perceel van Kasteeldreef 16 en in het zuidoosten aan dat van Rijksweg 234. In het zuidwesten grenst het projectgebied aan de perceelgrenzen van Rijksweg 238-276.

Binnen het projectgebied zelf komen geen waterlopen voor. Op slechts 180m ten oosten van het projectgebied bevindt zich de Kasteelbeek, een afgesneden, hoefijzervormige arm van de Leie. De Leie zelf loopt vandaag zo'n 650m ten zuidoosten van het huidige plangebied.

2.2.1.2. GEOLOGIE

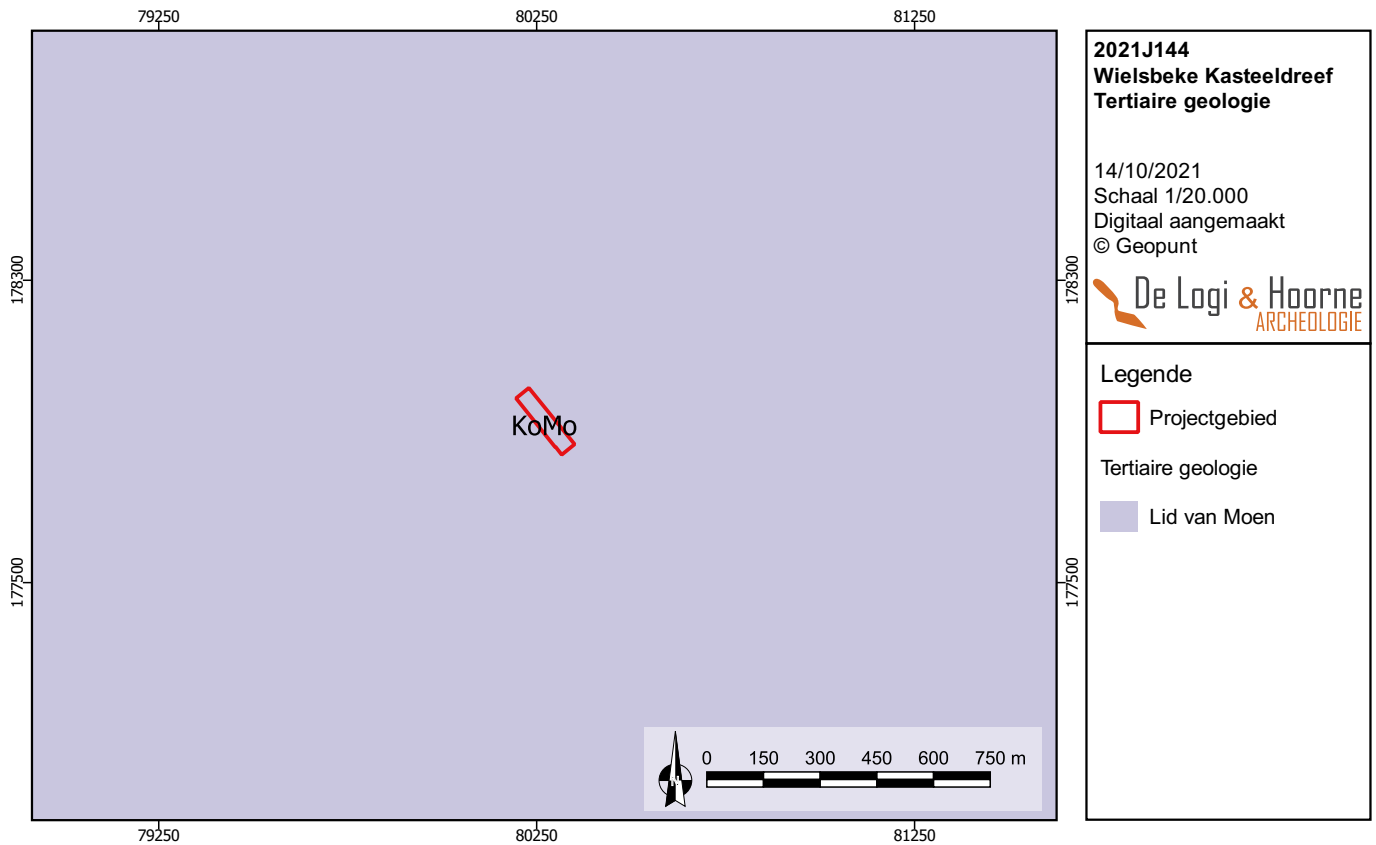
Het onderzoeksgebied maakt deel uit van de zuidwestelijke uitloper van de Vlaamse Vallei. Het Vlaamse Valleilandschap situeert zich ten noorden van Gent tussen Maldegem en Stekene met zuidelijke uitlopers richting de Boven-Schelde, het Leiedal, de Dendervallei en oostelijke uitlopers richting Rupel-Dijle-Demer tot nabij Werchter. De Vlaamse Vallei bestaat uit een complex van thalwegen die zich in verschillende fasen hebben ingesneden in het Paleogeen- en Neogeensubstraat en daarna opgevuld zijn geweest met jong-Quartaire sedimenten. Deze Vlaamse Vallei vormt de kern van Zandig Vlaanderen, een zandige vlakte met een TAW waarde onder de +10m (BORREMANS 2015: 211-212).

Ter hoogte van het projectgebied wordt het Lid van Moen, ook gekend als het Lid van Roubaix, aangesneden. Dit Lid is opgebouwd uit een heterogene, kalkloze mariene kleiafzetting met siltige tot zandige tussenlagen. Het Lid van Moen behoort toe aan de Formatie van Kortrijk en is te dateren in het vroeg-Eoceen (56 tot 47,8 miljoen jaar geleden) (STEURBAUT 2015: 130-132).

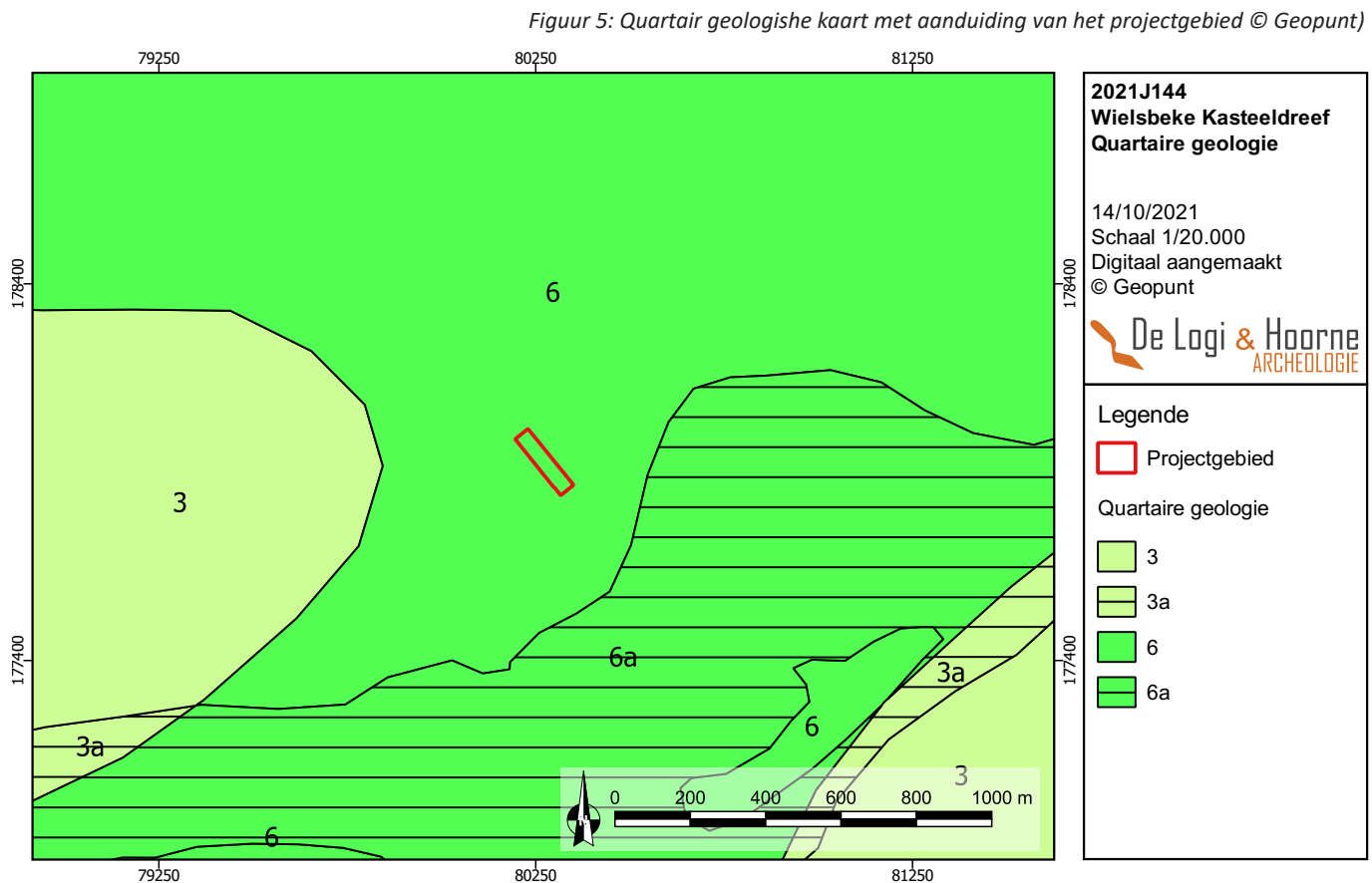
Boven het Lid van Moen worden Quartaire afzettingen weergevonden van het 'type 6'. Type 6 bestaat uit een opeenvolging van fluviatiele en eolische afzettingen (zand tot silt) uit het Laat-Pleistoceen (Eemiaan en Weichseliaan, 126.000 tot 11.700 jaar geleden) en/of quaire hellingsafzettingen (2,58 miljoen jaar geleden tot recent). Het projectgebied bevindt zich verder in de alluviale Leievallei waar deze oudere afzettingen uit het Eemiaan grotendeels zijn weg geërodeerd en er weinig afzettingen van grind voorkomen (BOGEMANS 2007: 28).

2.2.1.3. AARDKUNDE

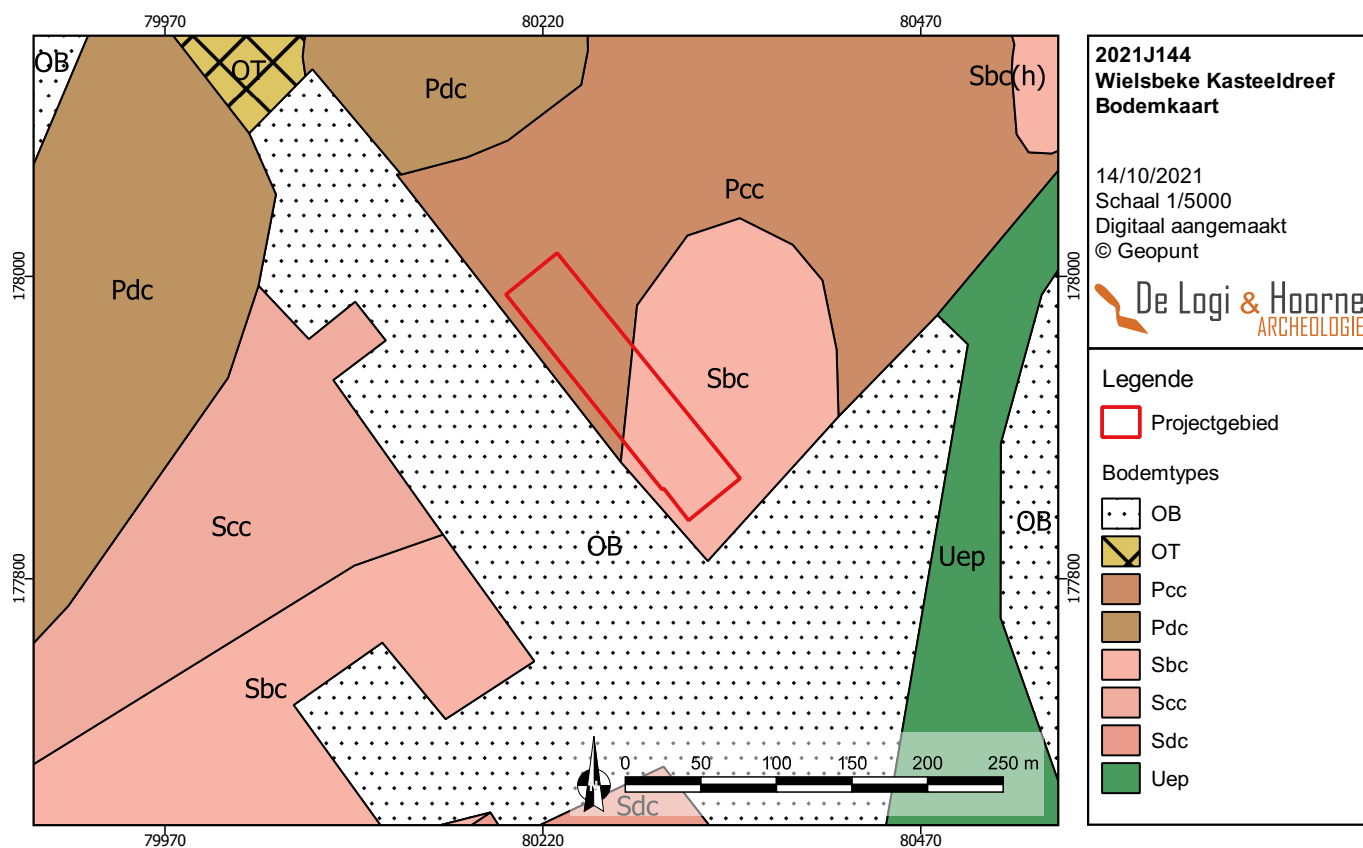
De bodem in het noordwesten van het projectgebied wordt volgens de Vlaamse bodemkaart gekarteerd als Pcc. Dit bodemtype duidt op matig droge lemige zandbodems met onder de humeuze bovengrond een verbrokkelde textuur B-horizont met veelal ijzerconcreties en roestverschijnselen tussen 0,60m en 0,90m diepte. Dit bodemtype heeft een gunstige waterhouding en is matig geschikt als weiland en teelt van tarwe en voederbieten, maar is (zeer) geschikt voor de teelt van aardappelen en zomergranen. Deze bodems worden dan ook op grote schaal gebruikt voor extensieve groenteteelt zoals het kweken van schorseneren en wortels (Van Ranst & Sys 2000: 154). In het zuidoosten wordt de bodem aangeduid als Sbc, een droge lemig zandbodem met sterk gevlekte, verbrokkelde B-horizont. Deze bodems zijn te droog in de zomer en gevoelig voor verstuiwing. Deze gronden zijn weinig geschikt voor weiland en matig geschikt voor weinig eisende teelten (VAN RANST & SYS 2000: 139). Ten oosten, zuiden en westen van het projectgebied komen antropogeen aangepaste bodems (OB) voor. Aan de oever van de Leie komen kleiige en lemige bodemtypes voor.

Figuur 4: Tertiair geologische kaart met aanduiding van het projectgebied © Geopunt)

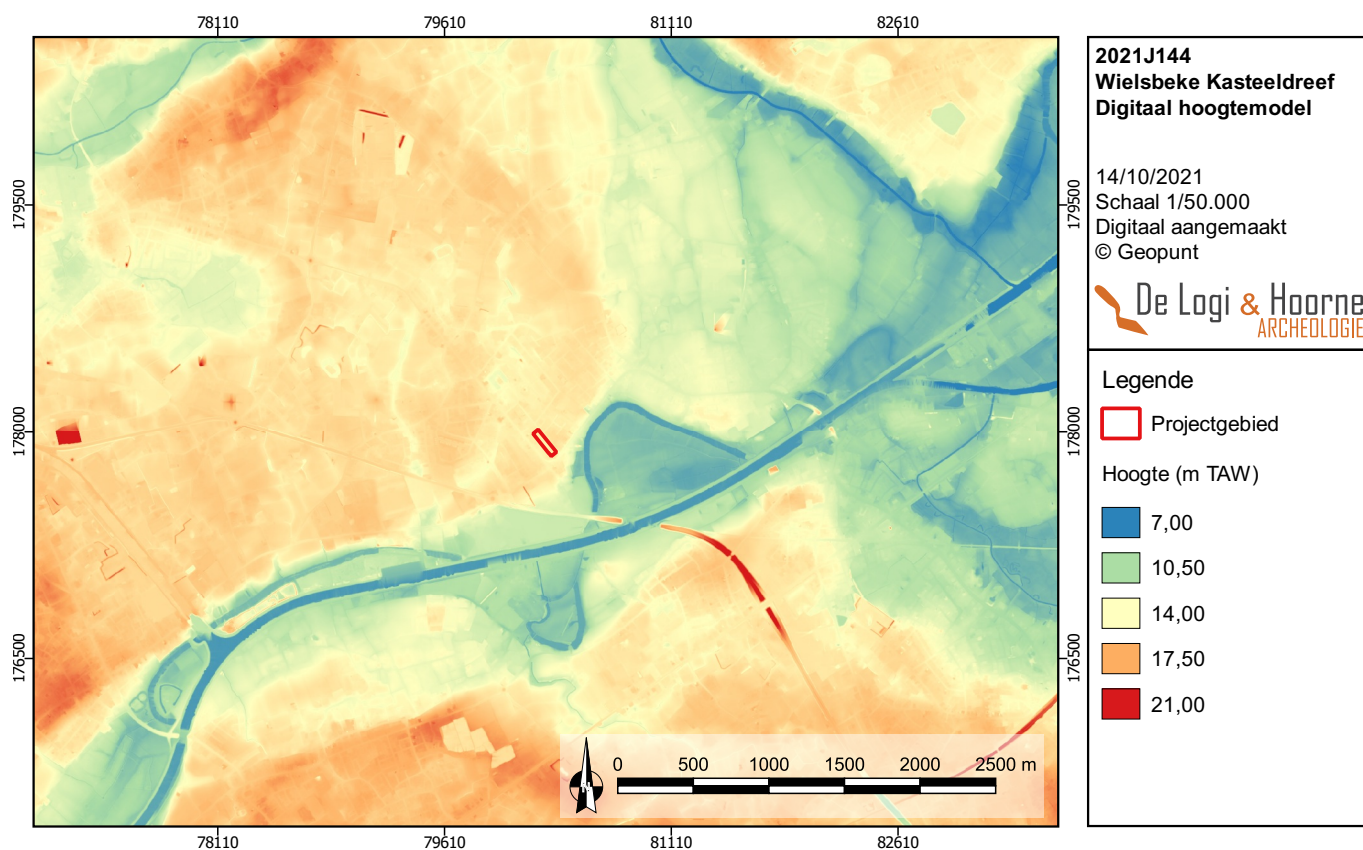

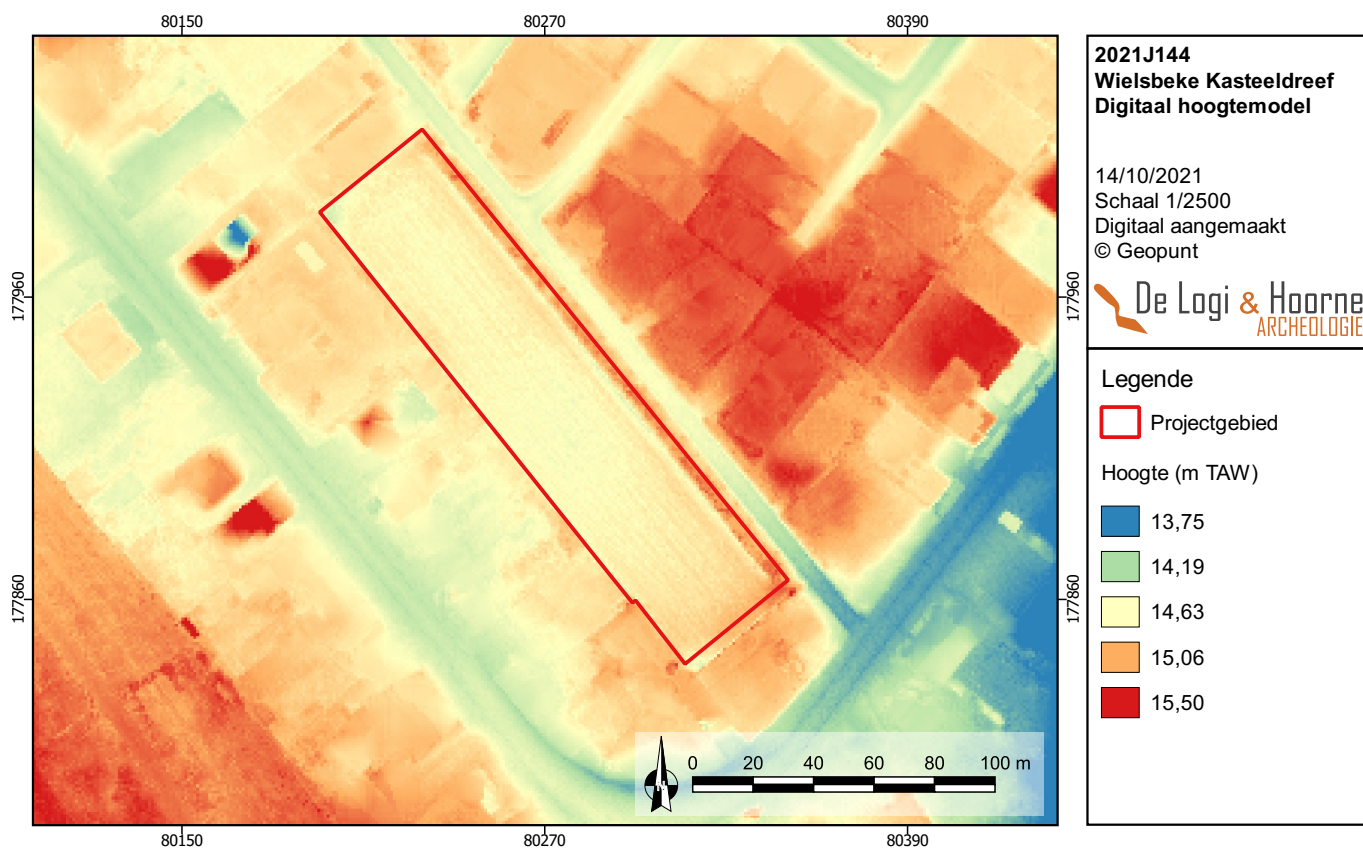
Figuur 5: Quartaire geologische kaart met aanduiding van het projectgebied © Geopunt)

Figuur 6: Het projectgebied op de bodemkaart (© Geopunt)

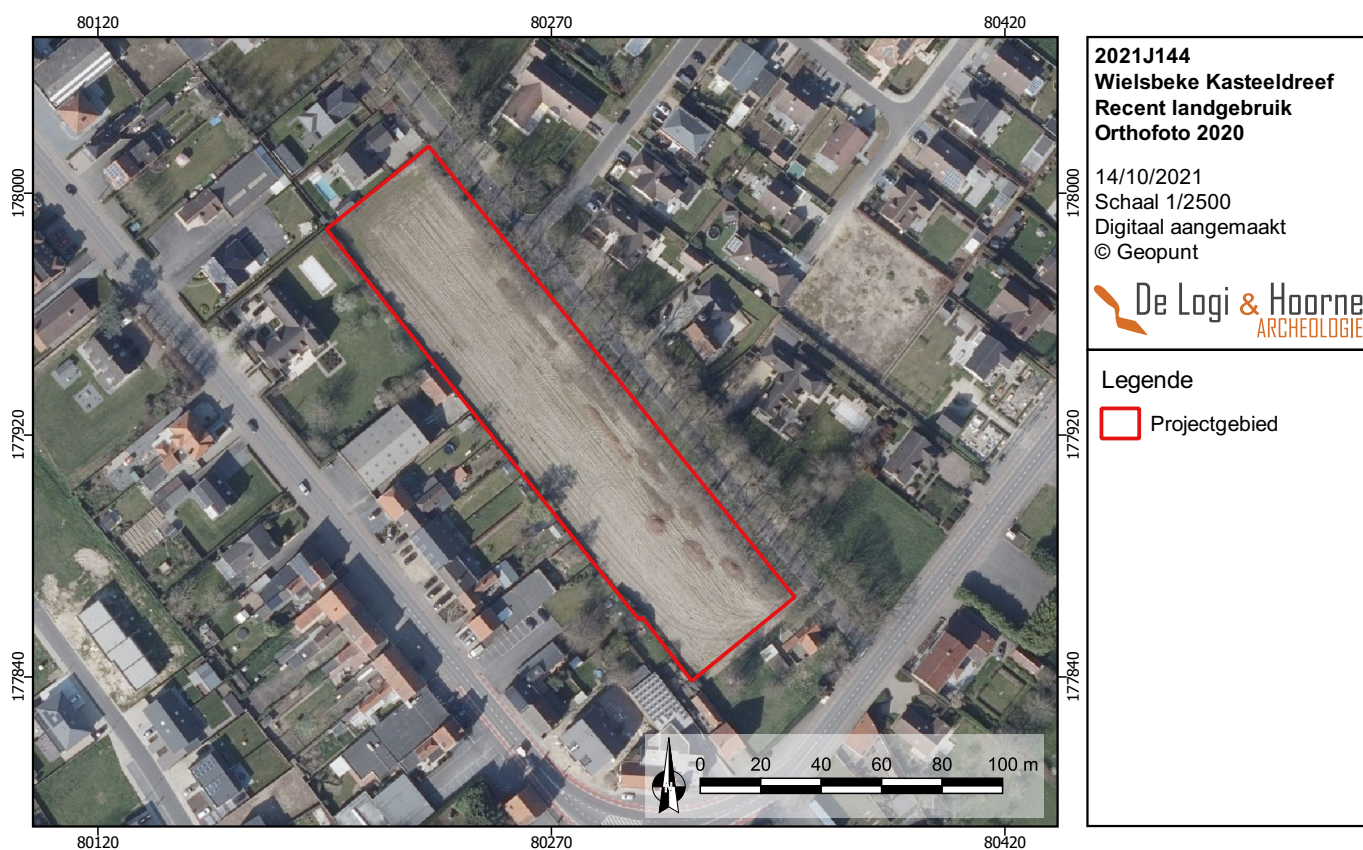
Figuur 7: Het projectgebied en de ruimere omgeving op een digitaal hoogtemodel (© Geopunt)

Figuur 8: Het projectgebied op een digitaal hoogtemodel (© Geopunt)

Figuur 9: Het recent bodemgebruik binnen het projectgebied (© Geopunt)

2.2.1.4. TOPOGRAFIE

Binnen het projectgebied zelf zijn geen waterlopen aanwezig. Op slechts 180m ten oosten van het projectgebied bevindt zich een afgesneden, hoefijzervormige arm van de Leie, de huidige Kasteelbeek. De Leie zelf loopt op zo'n 650m ten zuidoosten van het plangebied. Het traditionele landschap van de Leievallei wordt gekenmerkt door afgesneden meanders afgesneden, oeverwallen, meersen, landduinen en kastelen op motte of donksites. Er komen vandaag smalle vergezichten en lineair groen voor (ANTROP 2002: 58).

Het projectgebied heeft een opvallend vlakke topografie. Er kan geen duidelijke helling worden vastgesteld. De centrale zone heeft een hoogte van 14,6m tot 14,8m TAW. Enkel langsheen de perceelgrenzen komen net iets hogere of lagere waarden voor. Aan de noordoostelijke grens, waar bomen voorkomen, worden hoogtes bereikt van 15m TAW. Aan de zuidwestelijke grens komt met 14,4m TAW de laagste waarde voor. De vlakke topografie heeft mogelijk te maken met het bodemgebruik als akkerland.

Het projectgebied bevindt zich op de zuidoostelijke flank van een hoger gelegen rug ten noorden van de Leie. Ter hoogte van het projectgebied heeft deze rug een gemiddelde hoogte van 15m TAW. Meer ten noorden en westen loopt de hoogte van de rug op tot boven de 20m TAW. Het projectgebied is dus gelegen op de overgang van de lager gelegen westelijke oever van de Leie en een hoger gelegen rug ten noordwesten van het verloop van de Leie.

2.2.1.5. BODEMGEBRUIK

Het projectgebied wordt momenteel gebruikt als akker. Aan de noordoostelijke grens komt een rij bomen voor op een berm die het projectgebied afschermt van de Kasteeldreef. Op historische kaarten en orthofoto's is sinds het midden van de 18de eeuw tot op heden geen bebouwing te zien op het terrein.

2.2.1.6. SYNTHESE

Het plangebied lokaliseert zich binnen de zuidwestelijke uitloper van de Vlaamse Vallei en de Leievallei. Het bevindt zich op de zuidelijke flank van een rug aan de westelijke oever van de Leie. De nabijheid van een waterbron, de hogere ligging op een flank en de vermoedelijk droge bodem wijzen op een archeologisch potentieel.

Sinds het midden van de 18de eeuw tot op heden bleef het terrein onbebouwd. Het projectgebied is momenteel in gebruik als akkerland. De vlakke topografie hangt mogelijk samen met dit landgebruik. Vermoedelijk bleef het eventueel aanwezige bodemarchief vrij goed vrijwaart van grootschalige menselijke invloeden in het recente verleden en zal de antropogene beïnvloeding zich hebben beperkt tot de bovenste ploeglaag.

2.2.2. Archeologische voorkennis en historisch kader

Behalve informatie over de ligging en de ondergrond zijn gegevens uit geschiedkundige literatuur en oude kaarten en de reeds gekende archeologische vaststellingen voor het plangebied en zijn nabije omgeving van groot belang voor het maken van een goede assessment.

2.2.2.1. HISTORISCH KADER

Wielsbeke wordt voor het eerst vermeld in 1075 als *Wilesbecke*, in 1080 als *Wilesbeche* en in 1141 als *Wilesbecca*. In 1170 komt de huidige variant *Wielsbeke* voor het eerst voor. In 1230 wordt het nog vermeld als *Willebeke*. De plaatsnaam is een samenstelling van de Germaanse persoonsnaam *Willo* gecombineerd met (een vervorming van) *beek*, wat vermoedelijk verwijst naar het dichte verloop van de Leie (DE BRABANDERE *et al.* 2010: 278; AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2021a).

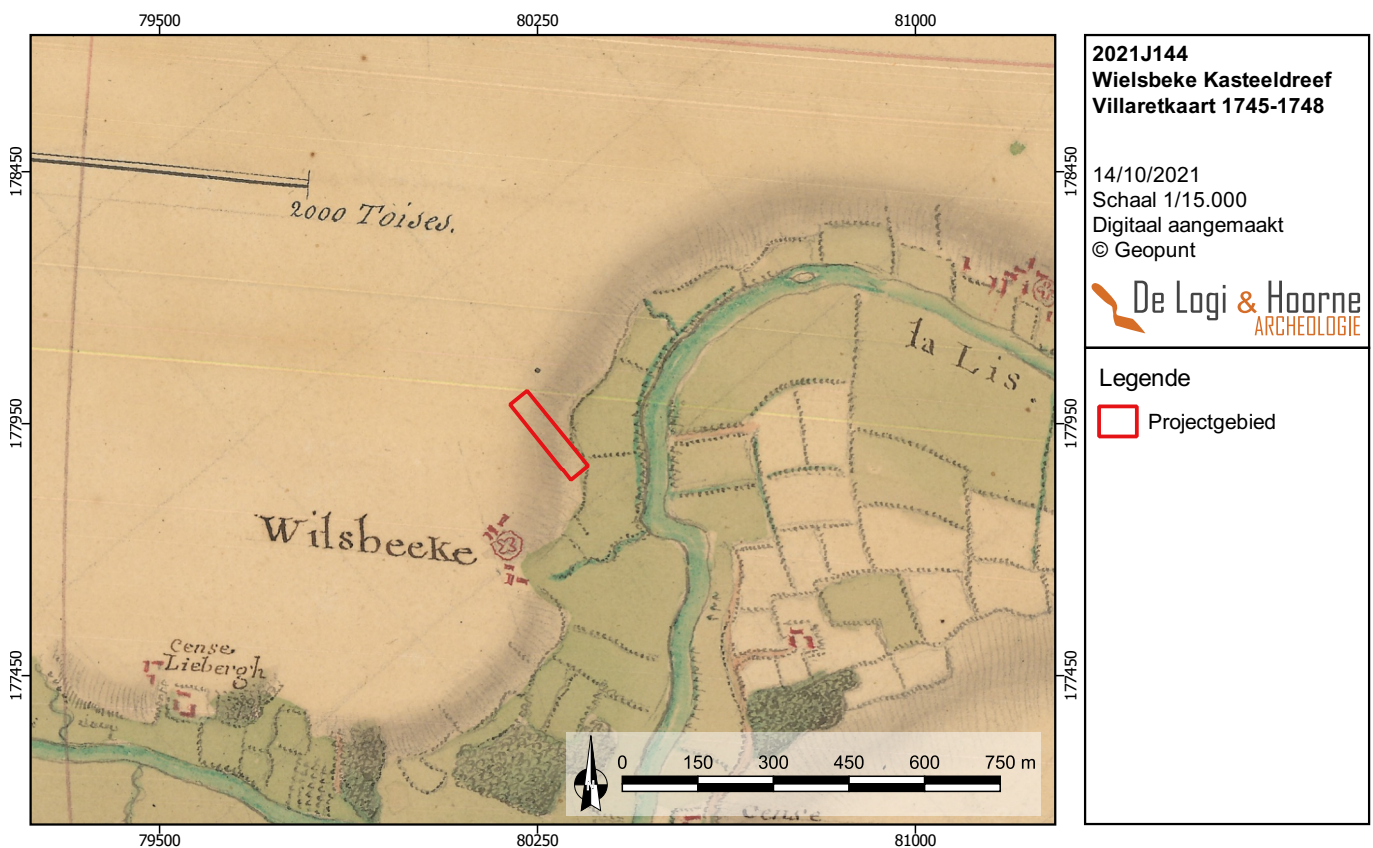
Wielsbeke behoorde tot het graafschap Vlaanderen en meer bepaald de kasselrij Kortrijk en de roede van Tielt. Er waren verschillende heerlijkheden aanwezig, waarvan Ten Broucke de belangrijkste was. Het werd bestuurd vanuit het goed Ten Broucke op de plaats waar nu het kasteel Hernieuwenburg staat, het huidige gemeentehuis. In de 16de eeuw komt Wielsbeke te behoren tot het bisdom Gent. Vanaf de 18de eeuw in Wielsbeke de vlasnijverheid op. Het vlas werd er bewerkt, gesponnen en gewoven. In de tweede helft van de 19de eeuw groeide deze industrie sterk en fungeerde de Leie als transportas.

De industrie vlasnijverheid bleef tot in de 20ste eeuw sterk aanwezig in de gemeente. Tijdens de Tweede Wereldoorlog vonden zware gevechten plaats langs de Leie ter hoogte van Wielsbeke. Tussen 23-26 mei 1940 hield het 13de Linieregiment van de 8ste Infanteriedivisie er tijdelijk stand tegen een Duitse aanval. De kerk van de toenmalige bewoningskerk werd hierbij geraakt en niet meer heropgebouwd. Een nieuwe kerk werd opgetrokken in de meer noordelijke bewoningskern Molenhoek in 1952-1955. In de jaren 1970 werd de Leie gekanaliseerd op scheepvaart te bevorderen (AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2021a; AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2021b).

Het verkavelingsplan omvat een deel van perceel 138M5. Dit perceel wordt samen met perceel 138L (adres Rijksweg 234) aangeduid als bouwkundig erfgoed (Vastgesteld bouwkundig erfgoed, ID38221). Het gebouw betreft de voormalige portiers- of conciërgewoning horende bij het kasteel Ten Broucke/Hernieuwenburg. Het werd gebouwd in 1901 (AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2021c).

Het projectgebied valt net op de grens van het gebied afgebeeld op de Villaretkaart (1745-1748). Het toponiem Wielsbeke is nog te herkennen ten zuidwesten van het projectgebied. Op de Ferrariskaart (1777) bevindt het projectgebied zich in een landelijk gebied met veel akkerbouw. Ook het projectgebied zelf is gekarteerd als akkerland. De plaats van het huidige centrum van Wielsbeke lag een gehucht dat wordt aangeduid met het toponiem *Molenhoek*. De naam Wielsbeke komt voor ten zuiden van het projectgebied en duidt een gehucht aan met een kerk. De 18de-eeuwse bewoningskern van Wielsbeke lijkt zich dus dichter bij de Leie te hebben bevonden dan de huidige. Het toponiem is sindsdien noordwaarts verplaatst. Ten zuidwesten van het projectgebied loopt een noordwest-zuidoost georiënteerde weg die deze zuidelijke bewoningskern verbond met het kasteel Ten Broucke/Hernieuwenburg. Verder valt op deze 18de-eeuwse kaarten op dat de Leie een onregelmatiger verloop kende dan vandaag. De oude arm die ter hoogte van het projectgebied werd afgesneden hoorde nog steeds tot het eigenlijke verloop van de rivier.

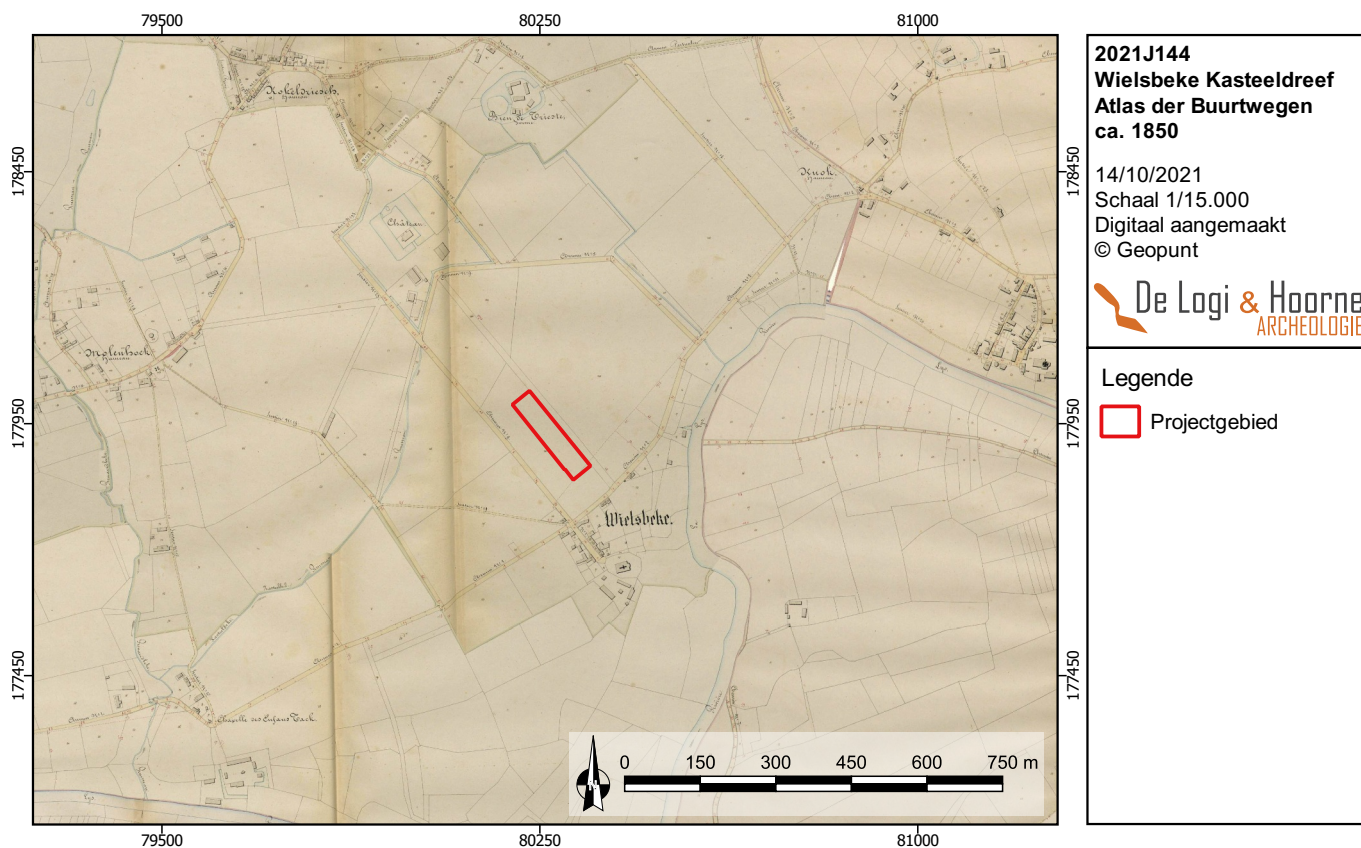
Figuur 10: Het projectgebied op de Villaretkaart uit 1745-1748 (© Geopunt)

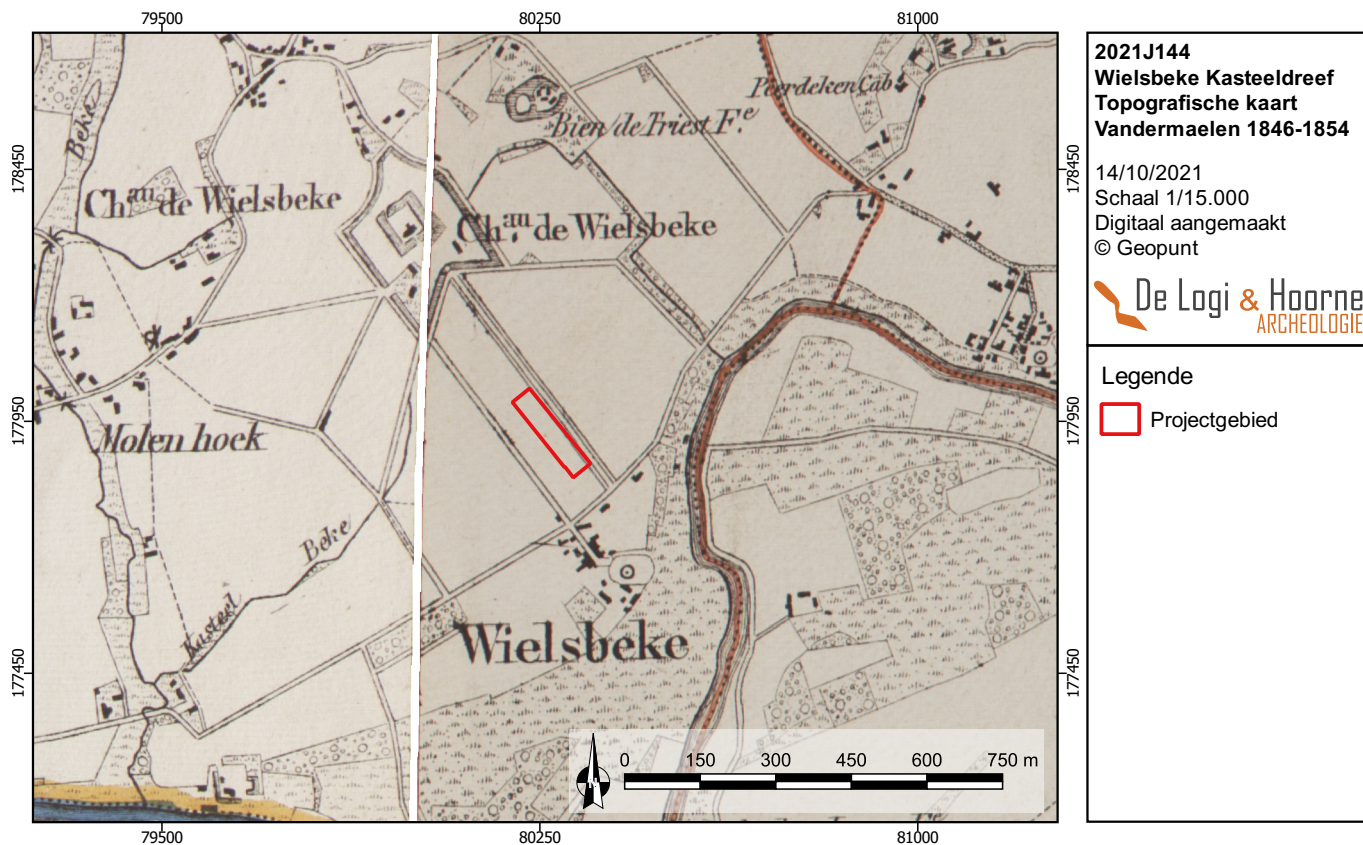

Figuur 11: Het projectgebied op de Ferrariskaart uit 1777 (© Geopunt)

Figuur 12: Het projectgebied op de Atlas der Buurtwegen van ca. 1840 (© Geopunt)

Figuur 13: Het projectgebied op de topografische kaart Vandermaelen van 1846-1854 (© Geopunt)

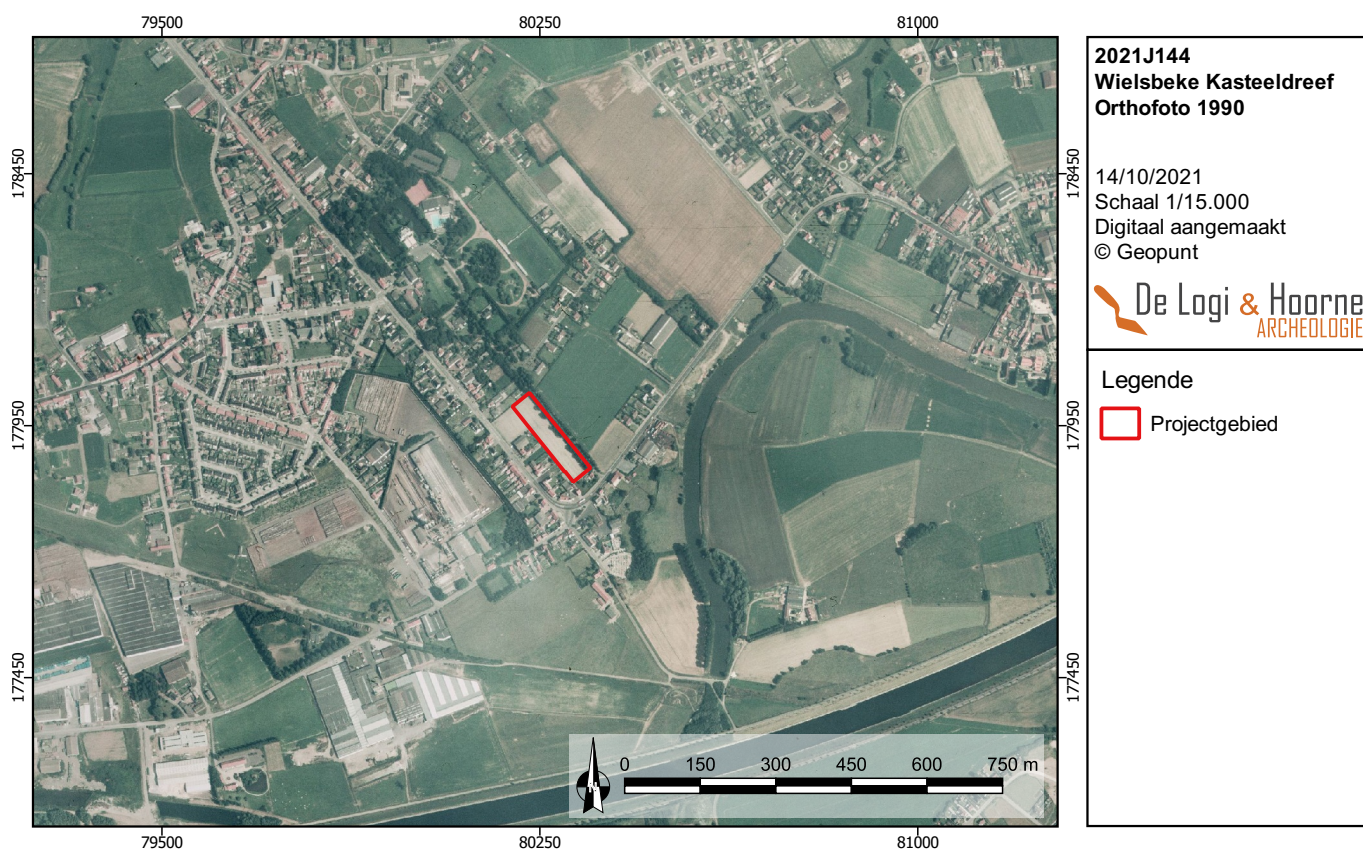
Figuur 14: Het projectgebied op de Poppkaart van 1842-1879 (© Geopunt)

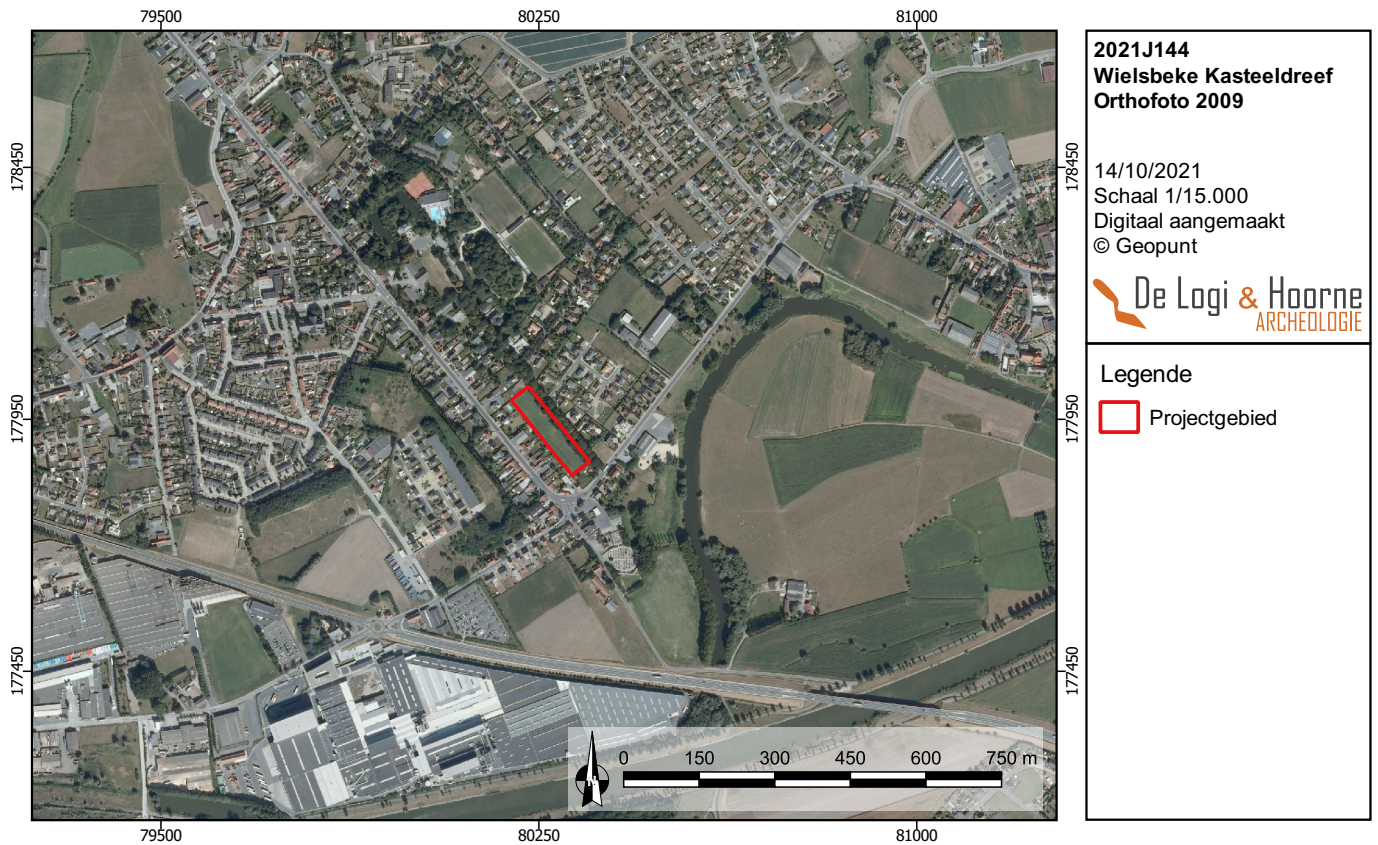

Figuur 15: Het projectgebied op een orthofoto uit 1971 (© Geopunt)

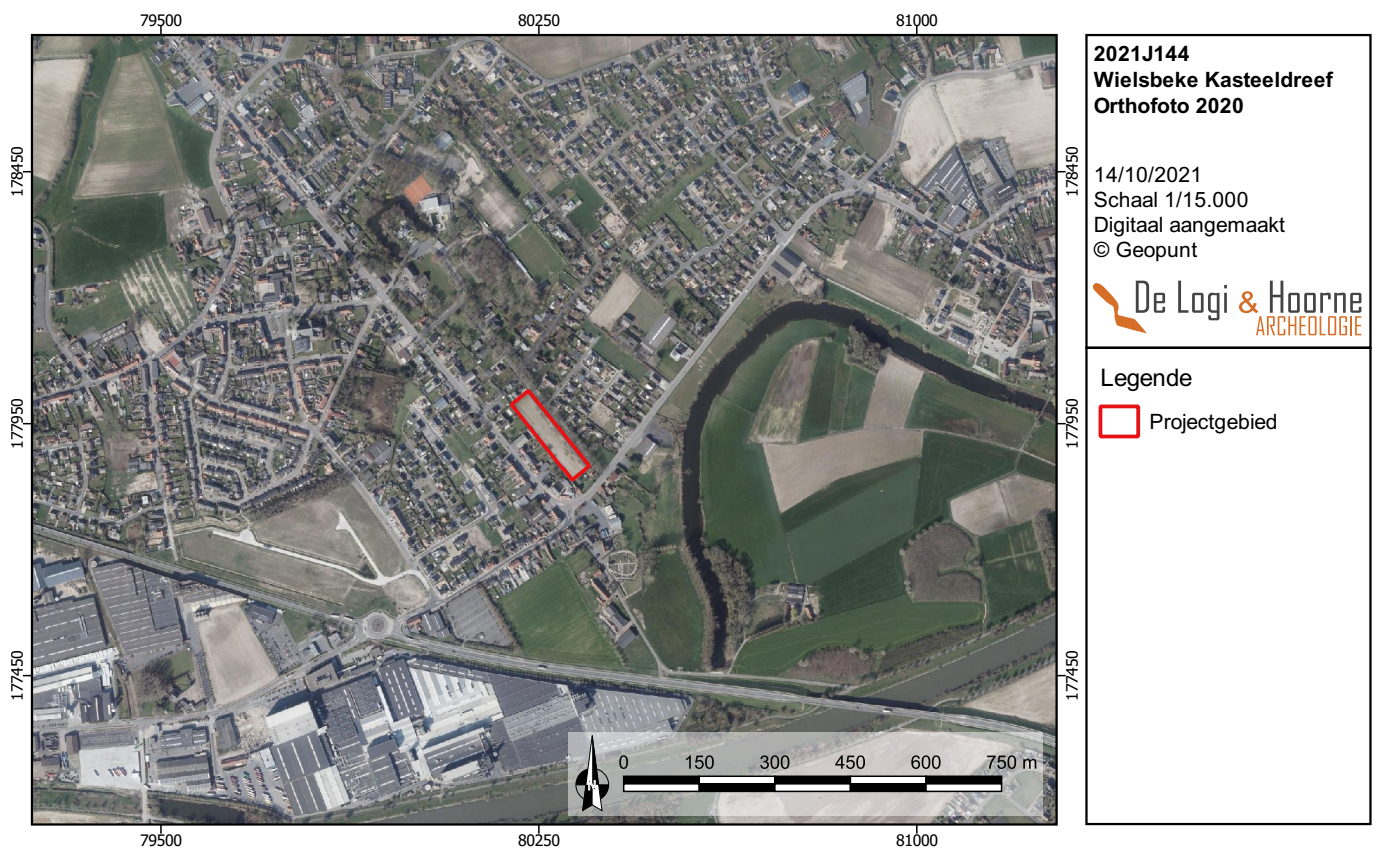
Figuur 16: Het projectgebied op een orthofoto uit 1990 (© Geopunt)

Figuur 17: Het projectgebied op een orthofoto uit 2009 (© Geopunt)

Figuur 18: Het projectgebied op een orthofoto uit 2020 (© Geopunt)

De Atlas der Buurtwegen (ca. 1840) toont een vrij gelijkaardig beeld aan de 18de-eeuwse kaarten. De straat ten zuidwesten van het plangebied aangeduid als *Chemin n° 9*. Beide bewoningskernen, Molenhoek in het noorden en Wielsbeke in het zuiden, bleven bestaan en zijn uitgebreid. Hetzelfde beeld is te zien op de topografische kaart Vandermaelen (1846-1854) en de Poppkaart (1842-1879).

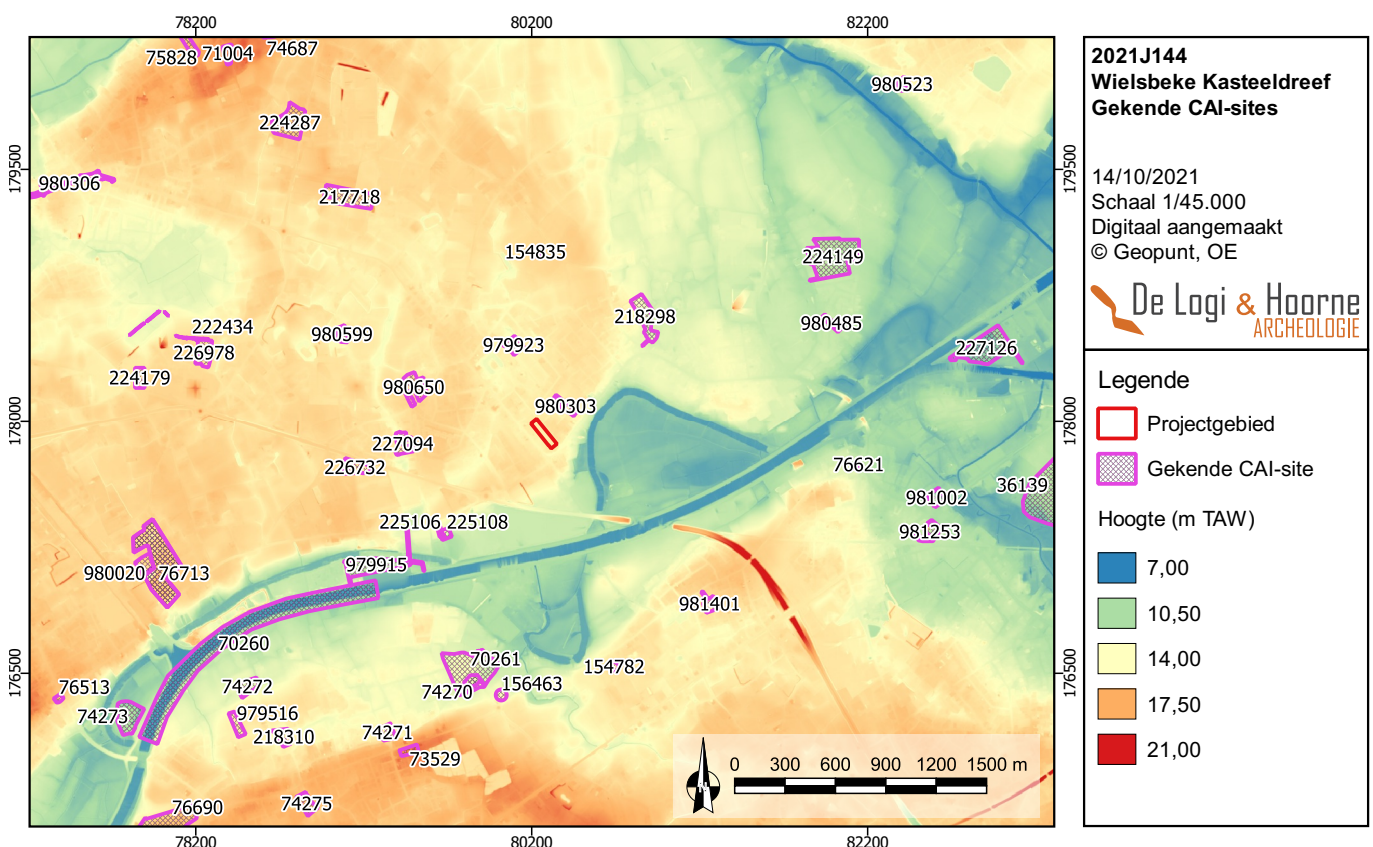
Het projectgebied werd doorheen de jaren op enkele luchtfoto's en orthofoto's vastgelegd. De oudste beschikbare orthofoto is een opname uit de zomer van 1971 waarop het projectgebied nog steeds in gebruik is als akkerland. Langs de Kasteeldreef wordt de akker afgesloten door een rij bomen. De zones ten oosten en westen van het plangebied hebben op deze orthofoto nog steeds een sterk landelijk karakter met veel akkerbouw. De leiearm werd nog niet afgesneden in 1971. Een orthofoto van 1990 toont de ontwikkeling van het gebied ten westen van het huidige plangebied. De Leie werd rechtgetrokken en de leiearm ten zuidoosten van het projectgebied werd afgesneden van het verloop van de rivier.

Vanaf het jaar 2000 zijn op een meer regelmatige basis luchtfoto's genomen boven het gebied. De hogere resolutie van deze beelden laat toe meer detail te onderscheiden. Sindsdien werden de gebieden rond het projectgebied steeds meer ontwikkeld in functie van transport, wonen en industrie, maar bleef het projectgebied zelf onbebouwd en in gebruik als akkerland. De E17 werd aangelegd genomen ten zuiden van projectgebied en de aansluitende industriezone werd uitgebreid. De wijken ten oosten en westen van het plangebied werden eveneens uitgebreid waardoor de ruimere omgeving een meer verstedelijkt aanzicht heeft vandaag. Op de plaats van de kerk van het zuidelijke gehucht op de 18de- en 19de-eeuwse kaarten bevindt zich nu een begraafplaats. Op de verschillende geconsulteerde luchtfoto's konden geen *cropmarks* worden vastgesteld.

2.2.2.2. ARCHEOLOGISCHE VOORKENNIS

Binnen de grenzen van het projectgebied zelf werd tot op heden geen archeologische vaststellingen gedaan. In de nabije omgeving werden in het verleden wel enkele archeologische sites aangetroffen en onderzocht.

Figuur 19: Gekende CAI sites in de ruimere omgeving van het projectgebied op een digitaal hoogtemodel (© Geopunt, OE)

In de nabije omgeving van het projectgebied zijn recent verschillende vlakdekkende opgravingen uitgevoerd. Bij een opgraving naar aanleiding van de aanleg van het zwembadcomplex aan de Hernieuwenstraat, 500m ten noordnoordoosten van het projectgebied, zijn volmiddeleeuwse bewoningssporen aangetroffen. Het gaat om een hoofdgebouw (1130 – 1220 n. Chr.), andere paalsporen en een (water)kuil. Enkele greppels worden in de late middeleeuwen gedateerd (CENTRALE ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS, Inventarisnummer 979923; DERWEDUWEN 2020).

750m ten noordwesten van het huidige plangebied werd leverde een opgraving bewoningssporen op vermoedelijk uit de ijzertijd. Het gaat om twee hoofdgebouwen, waaronder een standgreppelgebouw, minstens acht bijgebouwen, kuilen en afbakeningsgreppels (CENTRALE ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS, Inventarisnummer 980650; POLFLIET & SLABBINCK 2020). Een opgraving aan de Maurissenstraat, op 800m ten westen van het huidige plangebied, bracht een vroegmiddeleeuws erf aan het licht onder meer bestaande uit een hoofdgebouw, vier bijgebouwen en een waterkuil. Het erf werd op basis van vondstmateriaal gedateerd in de late 8ste tot 10de eeuw (CENTRALE ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS, Inventarisnummer 227094; ACKE *et al.* 2020). 2km ten westen van het plangebied leverde een opgraving sporen uit verschillende periodes op. Er werden een (ongedateerde) kringgreppel, een brandrestengraf uit de midden-bronstijd B (1500-1100 v. Chr.), twee Romeinse brandrestengraven, twee Romeinse houtskoolmeilers, een waterkuil (12de eeuw of jonger) en andere ongedateerde sporen aangetroffen waaronder een grachtsegment, kuilen en paalkuilen (CENTRALE ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS, Inventarisnummer 226978; DE KETELAERE & SWAELENS 2021).

Op verschillende andere locaties in de nabije omgeving van het projectgebied werden ook proefsleuvenonderzoeken uitgevoerd. Op slechts 150m ten noordoosten van het plangebied leverde proefsleuvenonderzoek slechts één enkele gracht ontdekt waarvan de datering onbekend is (CENTRALE ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS, Inventarisnummer 980303). Een proefsleuvenonderzoek van een antropogeen opgevolde natuurlijke depressie 850m ten noordoosten van het plangebied wees op paalsporen, kuilen en grachten of greppels uit de middeleeuwen of jongere perioden (CENTRALE ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS, Inventarisnummer 218298). Een proefsleuvenonderzoek op 1,3km ten zuidzuidoosten van het plangebied bracht verschillende archeologische sporen aan het licht. Hieronder vielen greppel- en grachtsegmenten, kuilen en paalkuilen. Er werden geen plattegronden aangeduid. De aangetroffen vondsten wijzen op een Romeinse datering van enkele greppels (CENTRALE ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS, Inventarisnummer 981401).

Zo'n 900m ten zuidwesten van het plangebied zijn twee proefsleuvenonderzoeken uitgevoerd waarbij geen relevante archeologische sporen zijn aangetroffen (CENTRALE ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS, Inventarisnummers 225108 & 979915). Tijdens een proefsleuvenonderzoek 1km ten westen van het plangebied werden dan weer wel bewoningssporen ontdekt. Het gaat om paalsporen, waaronder vermoedelijk meerdere gebouwen, kuilen, grachten en greppels aangetroffen. De sporen dateren mogelijk uit de ijzertijd of Romeinse tijd (CENTRALE ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS, Inventarisnummer 226732). 1,3km ten noordwesten van het plangebied leverde een proefsleuvenonderzoek grachten en greppels op. De sporen konden niet worden gedateerd (CENTRALE ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS, Inventarisnummer 980599).

Proefsleuvenonderzoeken op 1,9km ten westnoordwesten van het plangebied wezen op bewoningssporen en begravingen uit de metaaltijden en/of Romeinse tijd (CENTRALE ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS, Inventarisnummers 222434 & 226732; DEMOEN *et al.* 2019; DE WITTE & VERHAEGHE 2019). Als laatste zijn ook bij het rechte trekken van het verloop van de Leie in de jaren 1970 archeologische vondsten aangetroffen. Het betreffen steentijdvondsten (lithisch materiaal) en aardewerk uit de ijzertijd en Romeinse tijd (CENTRALE ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS, Inventarisnummer 70260). De locaties waar archeologisch vooronderzoek weinig relevante sporen opleverde bevinden zich voornamelijk in de lager gelegen zones aan de zuidelijke rand van de rug waarop het plangebied zich bevindt. De locaties waar opgravingen en archeologisch vooronderzoek bewoningssporen aantoonde liggen eerder op de hogere rug zelf.

CAI ID	Naam	Type onderzoek	Aard van de sporen en vondsten	Datering	Afstand en richting van plangebied
70260	Tegenover sluis (Ds 2)	Erfgoedonderzoek, Evaluerend terreinonderzoek	Losse vondsten: lithisch materiaal, aardewerk	Steentijden, IJzertijd/Romeinse tijd	1,5km ZW
70261	Spildoornstraat I	Erfgoedonderzoek	Losse vondsten: aardewerk	Romeinse tijd	1,5km ZW
73529	Schoendalestraat I	Archeologische veldkartering	Losse vondsten: lithisch materiaal	Steentijden	1,9km ZW
74270	Pitantiestraat I	Kaartstudie	Site met walgracht	Late middeleeuwen	1,5km ZW
74271	Opstalstraat I	Kaartstudie	Site met walgracht	Late middeleeuwen	1,9km ZW
76621	Sint-Elloiskerk	Opgraving, erfgoedonderzoek	Hergebruikt bouw materiaal	Romeinse tijd	1,8km ZO
154782	Kauwenhoek circulaire structuur 590	Luchtfotografie	Circulaire structuur	Onbekend	1,3km Z
154835	Goed van Triest	Luchtfotografie	Circulaire structuur	Onbekend	1km N
156463	Goed ter Petantie	Erfgoedonderzoek	Hoeve, losse vondsten: aardewerk	Middeleeuwen	1,5km ZZW
217718	Wiesbeke Breestraat	Proefsleuvenonderzoek	Perceelsgreppels	Nieuwe en nieuwste tijd	1,6km NW
218298	Roterijstraat	Proefsleuvenonderzoek	Paalsporen, kuilen en grachten of greppels	Middeleeuwen of jonger	850m NO
222434	Ridder de Ghellinckstraat	Proefsleuvenonderzoek	Grafheuvel met mogelijk crematiegraf, vlakgraven, bijgebouw, greppels, losse vondsten: lithisch materiaal	Steentijden, metaaltijden, nieuwe tijd	2km WNW
224149	Kraaienhof	Proefsleuvenonderzoek	Gracht, greppel en een kuil	Onbekend	1,8km ONO
225106	Ooigemstraat 5	Proefsleuvenonderzoek	Greppel	Onbekend	900m WZW
225108	Ooigemstraat 3	Proefsleuvenonderzoek	Greppel	Nieuwste tijd	900m WZW
226732	Houtvezelstraat	Proefsleuvenonderzoek	Paalsporen, kuilen, grachten en greppels	IJzertijd of Romeinse tijd	1,1km W
226978	Wiesbeke Ridder De Ghellinckstraat 9	Proefsleuvenonderzoek	Kuilen, paalkuilen, waterkuil, greppels en grachten	IJzertijd of Romeinse tijd	1,9km WNW
227094	de Maurissenstraat 36	Opgraving	Hoofdgebouw, bijgebouwen, waterkuil	Karolingische periode, nieuwste tijd	800m W
979915	Wiesbeke Ooigemstraat	Proefsleuvenonderzoek	Geen relevante sporen	Nieuwe tijd	900m ZW
979923	Rijksweg Zwembadcomplex	Opgraving	Hoofdgebouw, paalsporen, (water)kuil, greppels	Volle middeleeuwen, late middeleeuwen	500m NNO
980303	Wiesbeke Kastanjestraat	Proefsleuvenonderzoek	Gracht	Onbekend	150m NO
980485	Sint-Baafs-Vijve Loverhoek	Proefsleuvenonderzoek	Geen sporen	N.v.t.	1,8km ONO
980599	Wiesbeke Reynaertstraat 29A	Proefsleuvenonderzoek	Greppels	Onbekend	1,2km NW
980650	Wiesbeke, Molenstraat	Opgraving	Standgreppelgebouw, bijgebouwen, kuilen en afbakeninggreppels	IJzertijd	750m NW
981401	Schoendalestraat	Proefsleuvenonderzoek	Greppel- en grachtsegmenten, kuilen en paalkuilen	Romeinse tijd, onbekend	1,3km ZZO

Figuur 20: Gekende CAI sites in de ruimere omgeving van het projectgebied (© Geopunt, OE)

2.2.3. Datering en interpretatie van het onderzochte gebied

Het plangebied lijkt op basis van het geraadpleegde kaartmateriaal, de foto's en de literatuur vanaf het midden van de 18de eeuw in gebruik geweest te zijn als akkerland. Vanaf deze periode werden geen indicaties voor enige vorm van bewoning of bebouwing aangetroffen. De sedimenten aan het oppervlak werden afgezet in het holoceen en Laat-Pleistoceen waardoor de aanwezigheid van prehistorische of historische bewoningsporen niet uit te sluiten zijn. De gunstige ligging van het projectgebied op de zuidelijke flank van een hoger gelegen rug aan de Leie laat vermoeden dat deze percelen gedurende de hele geschiedenis een aantrekkelijk gebied geweest zijn voor de mens. In het verleden werden reeds meermaals archeologische sporen aan dergelijke heuvelflanken geattesteerd. Dit alles brengt met zich mee dat het projectgebied potentieel archeologische informatie kan bevatten.

2.2.4. Verwachting ten aanzien van archeologisch erfgoed

Tot op heden werd binnen het plangebied nog geen melding gemaakt van enige archeologische vondst. Het gebied lijkt ten minste vanaf het midden van de 18de eeuw gebruikt voor landbouwdoeleinden en bijgevolg heeft het geen sporen van bebouwing of bewoning gekend te hebben. Op basis van het bureauonderzoek kan de potentiële aanwezigheid van restanten uit het verre verleden echter niet met zekerheid uitgesloten worden. Om hierover een waardevol assessment te kunnen maken moeten extra onderzoeksfases op het projectgebied uitgevoerd worden.

2.2.5. Synthese

Op basis van het bureauonderzoek kunnen de onderzoeksvragen als volgt beantwoord worden:

- Wat is de landschappelijke ligging van het plangebied en welke invloed heeft dit op het archeologisch potentieel van het terrein?

Het plangebied lokaliseert zich binnen de zuidwestelijke uitloper van de Vlaamse Vallei en in de Leievallei. Het bevindt zich op de zuidelijke flank van een rug aan de westelijke oever van de Leie. Samen met de vermoedelijke matig droge tot droge lemig zandbodems zorgen deze landschappelijke factoren voor een behoorlijk archeologisch potentieel van dit terrein.

- Welke evolutie kende het landgebruik en welke invloed heeft dit gebruik op de bewaring van het potentieel aanwezige archeologisch erfgoed?

Het projectgebied is momenteel in gebruik als akkerland. De vlakke topografie hangt mogelijk samen met dit landgebruik. Sinds het midden van de 18de eeuw werd op historische kaarten en orthofoto's geen bebouwing vastgesteld binnen het plangebied. Dit wijst op een eerder beperkte antropogene beïnvloeding die zich zal beperken tot de bovenste ploeglaag en bijgevolg een mogelijk goede bewaring van eventueel aanwezig bodemerfgoed.

- Zijn er indicaties voor de aanwezigheid van één of meerdere archeologische sites? Wat is de aard, datering en bewaring?

Op basis van dit bureauonderzoek zijn er geen concrete aanwijzingen voor de aan- of afwezigheid van een of meer archeologische sites.

- Wat is het archeologisch potentieel van het projectgebied?

Op basis van de archeologische voorkennis, de geologische en bodemkundige gegevens en het gebruik van het projectgebied volgens de historische kaarten en luchtfoto's is er sprake van een behoorlijk archeologisch potentieel van het projectgebied.

- Welke impact hebben de geplande werken op het archeologisch bodemarchief?

De initiatiefnemer wenst het projectgebied van 8541m² te verkavelen. Dit houdt de volledige verstoring van het terrein in, aangezien naast de huidige bouwwerken ook toekomstige ingrepen in de kavels een bedreiging vormen voor het bodemarchief. Er wordt bijgevolg uitgegaan van een destructieve impact op de totale oppervlakte van het projectgebied.

- Wat is het wetenschappelijk kennispotentieel van een eventueel aanwezige archeologische site op lokaal, regionaal en op Vlaams niveau?

Een eventuele archeologische site binnen het projectgebied zou nieuwe informatie bieden op de geschiedenis van Wielsbeke in het algemeen. Afhankelijk van de aard van de eventueel aanwezige archeologische site zal blijken of er enig kennispotentieel is op regionaal en Vlaams niveau.

2.2.6. Afweging noodzaak en motivering verder onderzoek

Op basis van het uitgevoerde bureauonderzoek kan de aanwezigheid van een archeologische site binnen het projectgebied niet worden uitgesloten. Om met zekerheid informatie te verkrijgen over de aan- of afwezigheid van een archeologische site binnen het plangebied en een aangepast programma van maatregelen op te stellen, zijn bijkomende fasen van vooronderzoek nodig.

Een veldkartering is voor dit projectgebied niet aangewezen. De oppervlakte is in gebruik als akkerland, wat een veldkartering toelaat. Echter geeft een veldkartering geen informatie over de bewaringsgraad van eventueel aanwezige sporen in de bodem, noch over de densiteit en aard van de effectieve sporen. Hiervoor is dan nog meer onderzoek nodig. Daarom lijkt dit type onderzoek hier niet aangewezen, gezien de kostprijs die eraan verbonden is, maar niet tot definitieve conclusies kan leiden. Het is zinniger om meteen in te zetten op methodes die toelaten een nuttige evaluatie van het terrein te maken. Hetzelfde geldt voor geofysisch onderzoek, dat met name nuttig is voor grootschalige en voornamelijk lineaire sporen te herkennen. Methodes zoals veldkartering en geofysische onderzoek laten bovendien niet toe met zekerheid uitspraken te doen over de datering van de mogelijk aanwezige sporen en in te schatten wat de bewaringsgraad van de site is.

Een landschappelijk bodemonderzoek is wel aangewezen. Op basis van het bureauonderzoek lijkt het plangebied geen duidelijk potentieel aan steentijdsites te bevatten maar de geologische en bodemkundige setting sluiten een bewaard loopoppervlak of afgedekte niveaus met een potentieel *in situ* steentijdsite niet uit. Landschappelijk gezien ligt het plangebied op de zuidelijke flank van een hoger gelegen rug aan de Leie waar prehistorische restanten niet uit te sluiten zijn. Het doel van dit landschappelijke booronderzoek is om te bepalen of er bodems voorkomen waar *in situ* steentijdsites bewaard kunnen zijn en deze zones af te bakenen. Afhankelijk van de resultaten kan vervolgens een verkennend, eventueel ook een waarderend booronderzoek en eventueel een proefputtenonderzoek worden uitgevoerd.

Op de zones waar het booronderzoek een negatief resultaat heeft, wordt een proefsleuvenonderzoek aanbevolen. Met een proefsleuvenonderzoek wordt een beperkt — maar statistisch representatief — deel van het terrein onderzocht op indicaties voor de aanwezigheid van archeologische sites. Op basis hiervan moet het mogelijk zijn uitspraken te doen over het archeologisch potentieel van het totale terrein. Bovendien wordt bij dergelijk onderzoek ook informatie ingewonnen over de lokale bodemopbouw, eventuele ongekarteerde verstoringen in de bodem, en de spreiding, datering, bewaringsgraad en aard van eventuele archeologische sites op het plangebied. Deze informatie is bovendien nodig om enerzijds te bepalen of een archeologische opgraving van (een deel van) het plangebied noodzakelijk is en om een gepast programma van maatregelen op te stellen voor een eventuele archeologische opgraving.

De methode biedt een groot potentieel aan kenniswinst en laat toe om met een klein team te werken. Hierdoor wordt met een draagbare financiële last een maximaal resultaat bekomen. Zowel op financieel als wetenschappelijk vlak is een proefsleuvenonderzoek een logisch onderbouwde keuze. Vooronderzoek door middel van proefsleuven is een efficiënte methode om terreinen te onderzoeken waar geen complexe verticale stratigrafie wordt verwacht, zoals dat hier het geval is.

De verdere fasen van geadviseerd onderzoek zonder en met ingreep in de bodem zullen worden uitgevoerd in uitgesteld traject. De voorbereidende werken voor de aanleg van de verkaveling, zullen pas worden opgestart nadat de vergunning verkregen is. Het terrein blijft in tussentijd in gebruik als landbouwgrond. Het geadviseerde vooronderzoek zal hierdoor in uitgesteld traject worden uitgevoerd, nadat de vergunning verkregen is en zeker is dat de verkaveling zal worden aangelegd.

2.2.7. Samenvatting onderzoek

De initiatiefnemer wenst een terrein van 8541m² groot aan de Kasteeldreef in Wielsbeke te verkavelen. Het verkavelingsplan houdt de opdeling van het terrein in 9 loten in. Bij de aanvraag van de omgevingsvergunning moet een archeologienota gevoegd worden. Deze bouwwerken zullen een negatieve impact hebben op het mogelijk aanwezige bodemarchief.

Voor het opstellen van deze archeologienota is enkel een bureauonderzoek uitgevoerd. Daarbij zijn beschikbare bronnen en kaarten geraadpleegd: geografische gegevens, historische kaarten, luchtfoto's, toponiemen en de gekende archeologische vindplaatsen in de omgeving. Deze studie wijst erop dat binnen het plangebied een behoorlijk potentieel is voor het aantreffen van archeologische vindplaatsen. Er kunnen archeologische sites daterend vanaf de steentijden voorkomen. Binnen het projectgebied werd op historische kaarten en orthofoto's geen bebouwing vastgesteld sinds het midden van de 18de eeuw, wat wijst op een eerder beperkte antropogene beïnvloeding van het terrein.

Om te bepalen of er daadwerkelijk archeologische restanten in de bodem bewaard zijn of niet, is echter meer onderzoek nodig. Er wordt een landschappelijke bodemonderzoek, indien nodig gevolgd door verkennende en waarderende archeologische boringen en eventueel een proefputtenonderzoek met het oog op steentijdsites, en een proefsleuvenonderzoek geadviseerd in uitgesteld traject.

HOOFDSTUK 2: BIBLIOGRAFIE EN BIJLAGEN

1. Bibliografie

ACKE B., BRACKE M., FONTEYN P. & WYNS G., 2020. *Eindverslag Wielsbeke de Maurissenstraat, Moerbeke-waas*.

AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED, 2021a. *Wielsbeke*. In Inventaris Onroerend Erfgoed. Opgehaald van <https://inventaris.onroenderfgoed.be/themas/14757> op 12/10/2021

AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED, 2021b. *Kasteel Hernieuwenburg, Gemeentehuis van Wielsbeke*. In Inventaris Onroerend Erfgoed. Opgehaald van <https://inventaris.onroenderfgoed.be/erfgoedobjecten/89515> op 12/10/2021

AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED, 2021c. *Portiers- of conciërgewoning van het kasteel Ten Broucke*. In Inventaris Onroerend Erfgoed. Opgehaald van <https://inventaris.onroenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/38221> op 12/10/2021

ANTROP M., 2002. *Traditionele landschappen van het Vlaamse Gewest, Versie 6.1*, opgemaakt door de Vakgroep Geografie van de UGent.

BOGEMANS F., 2007. *Toelichting bij de Quartairge logische Kaart. Kaartblad 29 Kortrijk*. Vrije Universiteit Brussel.

BORREMANS M., 2015. *Geologie van Vlaanderen*, Gent.

DE KETELAERE S. & SWAELENS C., 2021. *Eindverslag opgraving Wielsbeke Ridder De Ghellinckstraat Groenbuffers en Vlokkenlijn*. BAAC Vlaanderen Rapport 1824, Bassevelde.

DEMOEN D., BAKX R. & CREUTZ M., 2019. *Nota Wielsbeke, Ridder de Ghellinckstraat 9, Groenbuffers: Verslag van Resultaten*. BAAC Vlaanderen Rapport 1103, Gent.

DERWEDUWEN N., 2020. *Archeologische opgraving Wielsbeke Rijksweg (prov. West-Vlaanderen). Verslag van resultaten eindverslag*.

DE WITTE A.-S. & VERHAEGHE C., 2019. *Nota Wielsbeke, Ridder de Ghellinckstraat 9, Vlokkenlijn: Verslag van Resultaten*. BAAC Vlaanderen Rapport 1245, Gent.

POLFLIET B. & SLABBINCK F., 2020. *Molenstraat (Wielsbeke, West-Vlaanderen); Rapportering opgraving; Deel 1: Archeologierapport*. Sint-Michiels.

VAN RANST E. & SYS C., 2000. *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (Schaal 1:20 000)*. UGent.

Geraadpleegde websites:

<https://cai.onroenderfgoed.be/> (geraadpleegd op 12/10/2021)

(De Centrale Archeologische Inventaris is een inventaris van tot nog toe gekende archeologische vindplaatsen. Vanwege het specifieke karakter van het archeologisch erfgoed dat voor ons verborgen zit in de ondergrond, is het onmogelijk om op basis van de Centrale Archeologische Inventaris met zekerheid uitspraken te doen over de aan- of afwezigheid van archeologische sporen. De aan- of afwezigheid van archeologische sporen dient met verder archeologisch onderzoek vastgesteld te worden.)

<https://dov.vlaanderen.be/dovweb/html/index.html> (geraadpleegd op 12/10/2021)

<https://geo.onroenderfgoed.be/> (geraadpleegd op 12/10/2021)

<http://www.geopunt.be> (geraadpleegd op 12/10/2021)

<https://inventaris.onroenderfgoed.be/> (geraadpleegd op 12/10/2021)

